

Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Cyfrifon Adnoddau 2007-08

Y TRYDYDD DRAFFT

parch, cywirdeb a llywodraethu da

CYNNWYS

Tudalen 2	Sylwadaeth Rheoli
Tudalen 8	Adroddiad Taliadau
Tudalen 14	Datganiad am Gyfrifoldebau'r Comisiwn a'r Prif Swyddog Cyfrifyddu
Tudalen 15	Datganiad Rheolaeth Fewnol
Tudalen 20	Tystysgrif ac Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru
Tudalen 22	Datganiad Cyflenwad Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Tudalen 23	Datganiad Costau Gweithredu Datganiad Enillion a Cholledion Cydnabyddedig
Tudalen 24	Mantolen
Tudalen 25	Datganiad Llif Arian Datganiad Costau Gweithredu yn ôl Nodau ac Amcanion
Tudalen 26	Nodiadau i gyd-fynd â'r Cyfrifon Adnoddau

SYLWADAETH RHEOLI

Paratowyd y cyfrifon yn unol â Chyfarwyddyd y Trysorlys a gyhoeddwyd o dan Adran 137 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

Cefndir Hanesyddol a Statudol

Sefydlwyd Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (y Comisiwn) ym mis Mai 2007 o dan Adran 27 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (Deddf 2006). Mae'r Comisiwn yn cynnwys y Llywydd, a phedwar Aelod arall o Gynulliad Cenedlaethol Cymru (y Cynulliad) a etholwyd gan y Cynulliad. Clerc y Cynulliad (a benodwyd o dan Adran 26 o Ddeddf 2006) yw Prif Weithredwr y Comisiwn a'r Prif Swyddog Cyfrifyddu. Cyfeirir at y Prif Weithredwr a'r staff eraill a benodir o dan baragraff 3 yn Atodlen 2 i Ddeddf 2006 fel "staff y Comisiwn". Mae'r Comisiwn yn annibynnol ar Weinidogion Llywodraeth Cynulliad Cymru (Gweinidogion Cymru).

Y Prif Weithgareddau

Mae'r Cynulliad yn bod i drafod materion sydd o bwys i Gymru. Mae'n dal Gweinidogion Cymru i gyfrif, yn pasio deddfwriaeth (Mesurau Cynulliad) ac yn awdurdodi'r defnydd o'i adnoddau. Mae'n atebol i bobl Cymru.

Mae gan y Comisiwn ddyletswydd i ddarparu'r eiddo, y staff a'r gwasanaethau y mae eu hangen ar y Cynulliad at y diben hwn,. Gall y Cynulliad hefyd roi cyfarwyddyd cyffredinol neu benodol at ddibenion, neu yng nghyswllt swyddogaethau'r Comisiwn.

Mae'r Comisiwn yn darparu'r seilwaith (gan gynnwys y Senedd a Tŷ Hywel, swyddfeydd y Cynulliad) a'r cyflogau a'r lwfansau sy'n galluogi Aelodau i ymgymryd â'u dyletswyddau yn y Cynulliad ac yn eu swyddfeydd lleol. Mae'n darparu cyfleusterau a staff i ganiatáu i'r Cynulliad a'i bwyllgorau gyfarfod, ac mae'n codi ymwybyddiaeth y cyhoedd o'r broses ddemocrataidd a'u hannog i gymryd rhan ynddi.

Cewch ragor o wybodaeth am waith y Comisiwn yn yr Adroddiad Blynyddol a gyhoeddir ar y cyd â'r cyfrifon hyn ar www.assemblywales.org a www.cynulliadcymru.org

Y Comisiwn a'r Uwch Reolwyr

<i>Dyma'r Comisiynwyr:</i>	<i>Penodwyd</i>
Y Gwir Anrhydeddus yr Arglwydd Elis Thomas AC, Y Llywydd	9 Mai 2007
William Graham AC	6 Mehefin 2007
Lorraine Barrett AC	6 Mehefin 2007
Peter Black AC	6 Mehefin 2007
Elin Jones AC	6 Mehefin 2007 (tan 18 Medi 2007)

Christopher Franks AC

18 Medi 2007

Mae'r Comisiwn wedi cytuno ar drefniadau portffolio sy'n golygu bod gan y gwahanol Gomisiynwyr gyfrifoldeb dros faterion penodol, fel a ganlyn:

Yr Arglwydd Elis Thomas AC – Cadeirydd y Comisiwn - gyda chyfrifoldeb arbennig dros annog pobl i gymryd rhan yn y broses ddemocrataidd, arweinyddiaeth ragorol, datblygu pwerau deddfu'r Cynulliad yn y dyfodol a chysylltiadau allanol.

Lorraine Barret AC – Comisiynydd y Cynulliad Cynaliadwy – mae'r portffolio'n hwn yn cynnwys cyfrifoldeb dros iaith; yr amgylchedd a niwtraliaeth carbon; caffael cynaliadwy a rheoli'r ystâd.

Peter Black AC – Comisiynydd y Cynulliad a'r Dinesydd – mae'r portffolio hwn yn cynnwys ystyried safon y broses craffu a deddfu; cyfathrebu allanol; TGCh ac addysg dinasyddiaeth.

Christopher Franks AC (Elin Jones AC tan 18 Medi 2007) - mae'r portffolio hwn yn cynnwys gwella gwasanaethau i Aelodau a dinasyddion; cynnwys rhanddeiliaid; cynllunio strategol ac ystyried gwerth am arian.

William Graham AC – Comisiynydd Adnoddau'r Cynulliad – mae'r portffolio hwn yn cynnwys rheoli asedau'r Cynulliad; pobl y Cynulliad (gan gynnwys staff, contractwyr, gwasanaethau a ddarperir i gynorthwyo Staff Cymorth Aelodau'r Cynulliad); cyllideb y Comisiwn; cyflogau a lwfansau'r Aelodau; effeithlonrwydd a llywodraethu da.

Mae Cofrestr o Fuddiannau Ariannol a Buddiannau eraill yr Aelodau wedi'i chyhoeddi ar wefan y Cynulliad.

Dyma'r uwch reolwyr a gyflogwyd gan y Comisiwn, ac a ffurfiodd Fwrdd Gweithredol Gwasanaeth Seneddol y Cynulliad er pan sefydlwyd y Comisiwn hyd at y dyddiad y llofnodwyd y Cyfrifon:

Claire Clancy	Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad
Dianne Bevan	Prif Swyddog Gweithredu
Adrian Crompton	Cyfarwyddwr Busnes y Cynulliad (o 14 Mai 2007 ymlaen)
Peter Jones	Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyfreithiol (tan 29 Hydref 2007)
Keith Bush	Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyfreithiol (o 8 Hydref 2007 ymlaen)

Mae'r Adroddiad Taliadau yn y cyfrifon hyn yn cynnwys gwybodaeth am gyflogau a hawliau pensiwn yr unigolion a enwir.

Caiff yr uwch reolwyr eu penodi i'w swyddi'n barhaol.

Ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, roedd y Comisiwn yn cyflogi 303.6 aelod o staff cyfwerth ag amser llawn ac roedd 8.8 aelod o staff cyfwerth ag amser llawn ar secondiad o sefydliadau eraill.

Penododd y Comisiwn y pedwar cynghorydd annibynnol a ganlyn, pob un am gyfnod o 3 blynedd, o 5 Tachwedd 2007 ymlaen.

Mair Barnes

Tim Knighton

Richard Calvert

Yr Athro Robert Pickard

Cewch ragor o wybodaeth am gefndir am y cynghorwyr annibynnol yn yr Adroddiad Blynyddol a gyhoeddir ar y cyd â'r cyfrifon hyn ar: www.assemblywales.org a www.cynulliadcymru.org

Adolygiad o Brif Weithgareddau'r Comisiwn

Prif weithgareddau'r Comisiwn a'i staff yn ystod y flwyddyn oedd hybu gwaith y Cynulliad ar ôl etholiadau mis Mai 2007 wrth iddo ymgymryd â'r cyfrifoldebau newydd a roddwyd iddo gan Ddeddf 2006. Diben y Comisiwn yw gwneud y Cynulliad yn gorff seneddol hygyrch ac effeithiol sy'n ennyn hyder pobl Cymru. At y diben hwn, sefydlwyd pum nod strategol a gwerthoedd gweithio cytunedig, sef:

- Hyrwyddo ac ehangu cyfranogiad pobl mewn datganoli
- Dangos undod, arweinyddiaeth ac ymateb yn hyderus i newid cyfansoddiadol.
- Dangos parch, cywirdeb a sgiliau llywodraethu da ym mhob agwedd ar ein gwaith
- Gweithio'n gynaliadwy.
- Sicrhau bod y Cynulliad yn cael y gwasanaeth gorau ac y caiff ei ddarparu yn y modd mwyaf effeithiol.

Cewch ragor o fanylion am nodau, gwerthoedd a phrif weithgareddau'r Comisiwn yn yr Adroddiad Blynyddol a gyhoeddir ar y cyd â'r cyfrifon hyn ar www.assemblywales.org a www.cynulliadcymru.org

Adolygiad o'r Flwyddyn Ariannol

£41.1 miliwn oedd yr alldro adnoddau net ar gyfer 2007-08, a gwariwyd £12.0 miliwn ohono ar gyflogau a lwfansau Aelodau'r Cynulliad, gan gynnwys lwfansau ar gyfer staff ac adeiladau yn eu hetholaethau/hardaloedd i'w cynorthwyo i gyflawni eu dyletswyddau. £10.5 miliwn oedd cost cyflogi staff Comisiwn y Cynulliad a chostau cysylltiedig, a gwariwyd tua £18.8 miliwn ar adeiladau, TGCh a chostau eraill yn

ymwneud â rhedeg y Comisiwn; cafwyd £0.2 miliwn o incwm ar ffurf rhent a drwy werthu nwyddau yn Siop y Cynulliad. Roedd yr alldro adnoddau net £0.7 miliwn (1.6%) yn is na'r gyllideb adnoddau net a gymeradwywyd, sef £41.8 miliwn, a gellir priodoli hyn yn bennaf i gostau dibrisio asedau is na'r disgwyl. Mae rhagor o wybodaeth am yr alldro adnoddau yn Nodyn 2 sy'n cyd-fynd â'r cyfrifon hyn.

Ar 31 Mawrth 2008, cyfanswm asedau net y Comisiwn oedd £67.3 miliwn.

Mae'r cyfrifon hyn hefyd yn datgelu gwariant o £0.594 miliwn yng nghyswllt costau cyflogau'r Llywydd, y Dirprwy Lywydd, Archwilydd Cyffredinol Cymru ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Comisiwn y Cynulliad sy'n talu'r cyflogau hyn ond cânt eu talu'n uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru. Gan hynny, nid ydynt yn cael eu cynnwys yn yr alldro adnoddau net.

Datblygiadau yn y dyfodol

Mae nodau strategol y Comisiwn ar gyfer Trydydd Tymor y Cynulliad yn ganolog i benderfyniadau ynglŷn ag adnoddau, y gwasanaethau a ddarperir a safon y gwasanaethau hynny. Rydym yn dechrau rhoi'r rhain ar brawf yn fwy cyson drwy gynnal arolygon eang o ymwybyddiaeth y cyhoedd ac asesiadau o fodlonrwydd sydd wedi'u teilwro a'u hanelu'n benodol at Aelodau'r Cynulliad. Mae gan y Comisiwn gynlluniau i'w alluogi i ymdopi â'r pwerau deddfu newydd drwy gynyddu adnoddau allweddol, ac mae'n canolbwyntio ar annog rhagor o bobl i gymryd rhan yn y broses ddatganoli. Ymhlith y datblygiadau allweddol cynnar y mae gwella'r defnydd o adeilad y Pierhead a datblygu ein cyfleusterau TGCh i sicrhau ein bod ar flaen y gad yn y byd technolegol ac yn meithrin gallu ym maes democratiaeth ddigidol. Mae effaith gwaith y Comisiwn ar yr amgylchedd yn ganolog i'n cynlluniau ar gyfer y dyfodol rhagweladwy. Mae'r Comisiwn yn sylweddoli bod pobl yn pryderu am y ffordd y caiff gwleidyddion eu cynorthwyo'n ariannol ac yn sylweddoli hefyd nad yw dulliau a gynlluniwyd ar gyfer sefydliadau eraill o reidrwydd yn addas ar gyfer anghenion Aelodau'r Cynulliad ac, oherwydd hynny, bydd yn sefydlu panel annibynnol yn ystod 2008-09 i "gyflwyno adroddiad i Gomisiwn y Cynulliad am y dull gorau o roi cymorth i Aelodau'r Cynulliad sy'n addas ar gyfer Cymru, gan greu sylfaen ar gyfer llywodraethu da a gwasanaeth cyhoeddus effeithiol i Gymru yn y dyfodol."

Risgiau ac Ansicrwydd

Mae'r Comisiwn wedi sefydlu Fframwaith Rheoli Risgiau a Buddion i godi ymwybyddiaeth o risg, i reoli risgiau'n briodol ac i fanteisio ar gyfleoedd i wella. Cewch ragor o wybodaeth yn y Datganiad am Reolaeth Fewnol yn y cyfrifon hyn.

Cydymffurfio â'n dyletswyddau

Mae gan y Comisiwn nifer o ddyletswyddau, fel cyfle cyfartal, iechyd a diogelwch, hyrwyddo datblygu cynaliadwy etc. Cewch ragor o wybodaeth am y modd y mae'r Comisiwn yn cydymffurfio â'r dyletswyddau hyn yn yr Adroddiad Blynyddol a

gyhoeddir ar y cyd â'r cyfrifon hyn ar www.assemblywales.org a
www.cynulliadcymru.org

Rhwymedigaethau pensiwn

Mae'r modd y caiff rhwymedigaeth pensiwn eu trin a manylion y cynlluniau pensiwn perthnasol wedi'u gosod allan yn y Datganiad o Bolisiau Cyfrifyddu yn y cyfrifon hyn.

Y polisi yng nghyswllt talu cyflenwyr

Nod y Comisiwn yw cydymffurfio â Chod Arferion Talu Gwell Llywodraeth y DU. Y targed yw talu yn unol â'r telerau talu y cytunwyd arnynt neu cyn pen 30 diwrnod ar ôl derbyn anfonebau, nad oes anghydfod yn eu cylch, am nwyddau neu wasanaethau. Ar gyfartaledd yn ystod y flwyddyn, talwyd 78% o anfonebau'n brydlon, ond fis Mawrth 2008, cododd y ganran i 97%.

Digwyddiadau ers diwedd y cyfnod ariannol

Ni fu unrhyw ddigwyddiadau arwyddocaol rhwng diwedd y cyfnod ariannol a'r dyddiad y cwblhawyd y cyfrifon hyn.

Archwilio'r cyfrifon

Cafodd y cyfrifon eu harchwilio gan Archwilydd Cyffredinol Cymru yn unol ag Adran 137 o Ddeddf 2006. £49,250 yw'r gost y cytunwyd arni ar gyfer archwilio cyfrifon 2007-08. .

Datgan gwybodaeth sy'n berthnasol i'r archwiliad

Fel y Prif Swyddog Archwilio, rwyf wedi cymryd y camau angenrheidiol i sicrhau fy mod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth sy'n berthnasol i'r archwiliad ac i sicrhau bod yr archwilwyr hefyd yn ymwybodol o'r wybodaeth hon.

Y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol

Mae'r Comisiwn wedi sefydlu Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol i gynorthwyo'r Comisiwn a'r Swyddog Cyfrifyddu â'r gwaith o fonitro ac adolygu llywodraethu corfforaethol, rheoli risg a systemau rheoli. Mae'r Pwyllgor yn cynnwys tri chynghorydd annibynnol (ac mae un ohonynt yn cadeirio'r Pwyllgor) ac un o Gomisiynwyr y Cynulliad. Yr aelodau hyd at 31 Mawrth 2008 oedd William Graham AC a Richard Calvert (y Cadeirydd), a benodwyd ar 5 Tachwedd 2007, Tim Knighton a'r Athro Robert Pickard.

Y Pwyllgor Cydnabyddiaeth Ariannol

Sefydlwyd Pwyllgor Cydnabyddiaeth Ariannol a chynhaliwyd y cyfarfod cyntaf ym mis Ionawr 2008. Sefydlwyd y Pwyllgor er mwyn cynorthwyo Comisiwn y Cynulliad a'r Prif Weithredwr i sicrhau ein bod, fel sefydliad, yn cyrraedd y safonau uchaf o ran cywirdeb ac atebolrwydd wrth ddefnyddio cronfeydd cyhoeddus a'u cynorthwyo'n

benodol â'u cyfrifoldebau dros bolisiau a systemau gwerthuso a thaliadau .
Aelodau'r Pwyllgor yw Tony Morgan, Cadeirydd Archwilio yn Geldards ac uwch
bartner yn PricewaterhouseCoopers sydd wedi ymddeol, yr Athro Robert Pickard, a
Tim Knighton, dau o'n Cynghorwyr Annibynnol. Hyd yma, mae wedi argymhell
fframwaith tâl newydd i Gomisiwn y Cynulliad yng nghyswllt y Prif Weithredwr a'r
Cyfarwyddwyr gan fod eu cyflogau gynt yn seiliedig ar fframwaith tâl yr Uwch
Wasanaeth Sifil.

Claire Clancy
Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad

Dyddiad:10 Gorffennaf 2008

ADRODDIAD TALIADAU

Polisi Taliadau

Hyd at 3 Mai 2007, roedd cyflog sylfaenol Aelodau'r Cynulliad yn cyfateb i 76.5% o'r lefel a bennwyd ar gyfer Aelodau Seneddol. I gydnabod y cyfrifoldebau ychwanegol a roddwyd iddynt gan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, ac yn dilyn cyngor gan banel o bedwar aelod annibynnol ac un Comisiynydd, penderfynodd y Comisiwn¹ y dylai cyflog sylfaenol Aelodau'r Cynulliad godi i 82% o'r lefel a bennwyd ar gyfer Aelodau Seneddol, ac y dylai hyn fod yn weithredol o 4 Mai 2007 ymlaen.

Felly, ar 1 Ebrill 2007, cyflog sylfaenol blynyddol Aelodau'r Cynulliad, ac eithrio cyfraniadau Yswiriant Gwladol a chyfraniadau pensiwn y cyflogwr, oedd £46,804 ac fe gododd i £50,169 ar 4 Mai 2007 ac i £50,692 ar 1 Tachwedd 2007. Dewisodd naw Aelod beidio â derbyn eu cyflogau llawn.

Roedd gan yr Aelodau a ganlyn hawl i gyflogau blynyddol ychwanegol fel a ganlyn:

	O 1 Ebrill 2007	O 1 Tachwedd 2007
Y Prif Weinidog	£77,546	£78,355
Y Llywydd, Arweinydd y blaidd fwyaf nad yw yn y Cabinet; Gweinidogion Cymru	£40,225	£40,645
Dirprwy Lywydd; Diprwy Weinidogion	£25,301	£25,566
Cadeiryddion y Pwyllgorau Pwnc/Craffu; y Pwyllgor Cyllid ac Archwilio; Arweinwyr y gwrthbleidiau heblaw am yr wrthblaidd fwyaf	£5,873	£5,934

Nid yw'r Comisiwn yn rhoi buddion mewn nwyddau.

Mae Aelodau'r Cynulliad yn aelodau o Gynllun Pensiwn Aelodau Cynulliad Cenedlaethol Cymru, a chaiff cyfrifon blynyddol eu cyhoeddi ar wahân ar gyfer y cynllun hwn.

Ni chafodd Comisiynwyr y Cynulliad dâl ychwanegol mewn perthynas â'u rôl fel Comisiynwyr yn ystod 2007-08.

Mae'r Comisiwn yn talu cyflogau a chostau cysylltiedig Gweinidogion Cymru a chaiff y rhain eu datgelu mewn nodyn yng Nghyfrifon Adnoddau Cyfunol Llywodraeth Cynulliad Cymru er bod y taliadau'n dod o Gronfa Gyfunol Cymru.

¹ Penderfyniad Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Aelodau'r Cynulliad a Swyddogion) (Cyflogau) 2008

Penodwyd cynghorwyr annibynnol ar 5 Tachwedd 2007 am gyfnod o dair blynedd ac maent yn cael tâl cydnabyddiaeth amhensiynadwy o £5,000 y flwyddyn (£7,000 y flwyddyn i Gadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol).

Gwneir y taliadau naill i'r cynghorwyr yn uniongyrchol neu drwy gyfrwng eu cyflogwyr, os dyna'u dymuniad.

Y Comisiwn sy'n penderfynu ar dâl y Prif Weithredwr. Y Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â'r Comisiwn, sy'n penderfynu ar dâl y tri chyfarwyddwr. Mae paragraff 3 Atodlen 2 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, yn ei gwneud yn ofynnol i'r Comisiwn sicrhau bod amodau a thelerau staff y Cynulliad yn debyg i amodau a thelerau staff Llywodraeth Cynulliad Cymru. Yn 2007-08, roedd tâl uwch reolwyr y Comisiwn yn cyfateb i dâl uwch weision sifil. Ymgynghorwyd â'r Pwyllgor Cydnabyddiaeth Ariannol, a sefydlwyd yn ystod 2007-2008 ynglŷn â chynigion i greu graddfa gyflog unedig i'r holl staff gan gynnwys yr uwch reolwyr.

Cytundebau Gwasanaeth

Penodir staff y Comisiwn, yn unol ag amodau a thelerau a bennir gan y Comisiwn, yn ôl teilyngdod ar sail cystadleuaeth deg ac agored ond maent hefyd yn cynnwys darpariaeth ar gyfer amgylchiadau lle ceir penodi heb ddilyn y drefn arferol. Mae'r egwyddorion hyn yn cyd-fynd â threfniadau'r gwasanaeth sifil. Nid yw staff yn aelodau o'r Gwasanaeth Sifil ond mae ganddynt hawl i fod yn aelodau o Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS)

Oni nodir yn wahanol isod, mae staff y Cynulliad y mae'r adroddiad hwn yn berthnasol iddynt, yn cael eu penodi'n benagored nes y byddant yn cyrraedd oedran pensiwn o dan Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Yna cânt wneud cais i barhau i weithio y tu hwnt i'r oedran honno. Os terfynir eu cyflogaeth yn gynnwys unrhyw reswm ac eithrio camymddygiad, bydd yr unigolyn yn cael iawndal, fel y nodir yng Nghynllun Iawndal y Gwasanaeth Sifil.

Cyflogau a Hawliadau Pensiwn

Mae'r adran a ganlyn yn rhoi manylion am dâl a phensiynau deiliaid swyddi ac uwch swyddogion. Cânt eu cyflwyno yn ôl bandiau cyflog a phensiwn. Gan fod rhai ffactorau'n anghywir yn y modd y cafodd y CETV ei gyfrifo'r llynedd (gan Swyddfa'r Cabinet) mae'n bosibl y bydd mân wahaniaethau rhwng y cyfnod CETV terfynol ar gyfer 2006/07 a dechrau'r cyfnod CETV ar gyfer 2007/08.

Enw a theitl	Cyflog 2007/08	Cyflog 2006/07	Gwir gynnydd yn y pensiwn a'r cyfandaliad cysylltiedig yn 65 oed	Cyfanswm y pensiwn cronodig yn 65 oed a'r cyfandaliad cysylltiedig ar 31/3/08	CETV ar 31/3/07	CETV ar 31/3/08	Gwir gynnydd d mewn CETV
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Deiliaid swyddi							
Yr Arglwydd Elis Thomas AC – <i>Llywydd</i>	90-95	85-90	2.5-5	30-35	469	585	67
John Marek – <i>Dirprwy Lywydd (tan 2 Mai 2007)</i>	5-10	70-75	0-2.5	10-15	217	204	1
Rosemary Butler AC – <i>Dirprwy Lywydd (o 9 Mai 2007 ymlaen)</i>	70-75	50-55	0-2.5	10-15	207	279	59
Enw a theitl	Cyflog 2007/08	Cyflog 2006/07	Gwir gynnydd yn y pensiwn a'r cyfandaliad cysylltiedig yn 60oed	Cyfanswm y pensiwn cronodig yn 60 oed a'r cyfandaliad cysylltiedig ar 31/3/08	CETV ar 31/3/07	CETV ar 31/3/08	Gwir gynnydd d mewn CETV
Uwch Reolwyr							
Claire Clancy - <i>Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad (penodwyd 12 Chwefror 2007)</i>	120-125	10-15 (115- 120 ar gyfer y flwyddyn lawn)	7.5-10 ynghyd â chyfandaliad o 25-30	40-45 ynghyd â chyfandaliad o 125-130	558	812	166
Dianne Bevan – <i>Prif Swyddog Gweithredu (o 4 Ebrill 2007 ymlaen)</i>	105-110	100-105	0-2.5	40-45	568	682	22
Adrian Crompton – <i>Cyfarwyddwr Busnes y Cynulliad (o 14 Mai 2007 ymlaen)</i>	80-85	55-60	2.5-5 ynghyd â chyfandaliad o 10-15	15-20 ynghyd â chyfandaliad o 55- 60	195	299	68
Peter Jones – <i>Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyfreithiol (ymddeolodd ar 29 Hydref 2007)</i>	50-55 (80-85 ar gyfer y flwyddyn lawn)	75-80	0-2.5 ynghyd â chyfandaliad o 5-10	35-40 ynghyd â chyfandaliad o 105- 110	815	856	49
Keith Bush – <i>Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyfreithiol (penodwyd ar 8 Hydref 2007)</i>	50-55 (100-105 ar gyfer y flwyddyn lawn)	Amh	10-15	10-15	0	229	227

Cyflogau

Y cyflogau yn y tabl uchod yw'r swm a enillwyd yn ystod y flwyddyn ariannol ac maent yn cynnwys yr holl daliadau taladwy. Nid ydynt yn cynnwys Yswiriant Gwladol na chyfraniadau pensiwn. O fis Mai 2007 ymlaen talwyd costau cyflogau'r Llywydd a'r Is-lywydd yn uniongyrchol o Gronfa Gyfundol Cymru.

Gwerth Trosglwyddo sy'n Cyfateb i Arian Parod (CETV)

Gwerth cyfalafol buddiannau'r cynllun pensiwn a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol ac a aseswyd gan actwari yw CETV. Y buddiannau a gaiff eu prisio yw buddiannau cronedig yr aelod ac unrhyw bensiwn amodol a ddelir gan eu priod sy'n daladwy o'r cynllun. Taliad yw CETV a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn i ddiogelu buddiannau pensiwn mewn cynllun neu drefniant pensiwn arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddiannau a gronnwyd eisoes yn y cynllun blaenorol. Mae'r ffigurau pensiwn a ddangosir yn nodi'r buddiannau a gronnwyd gan yr unigolyn ar ôl dod yn aelod llawn o'r cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn swydd uwch y mae'r broses datgelu yn berthnasol iddo. Mae ffigurau CETV yn cynnwys gwerth unrhyw fuddiant pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall a drosglwyddwyd gan yr unigolyn i gynllun newydd; buddiant y mae'r cynllun wedi derbyn taliad trosglwyddo ar ei gyfer sy'n gymesur â'r rhwymedigaethau pensiwn ychwanegol a ysgwyddir. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddiant pensiwn ychwanegol a gronnodd aelod drwy brynu blynyddoedd ychwanegol o wasanaeth pensiwn yn y cynllun ar ei draul ei hun. Cyfrifir CETV o fewn y fframwaith a bennir gan y Sefydliad a'r Gyfadran Actiwariad **ac nid yw'n ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol na phosibl mewn buddion o ganlyniad i'r Dreth Lwfans Gydol Oes a all fod yn ddyledus pan hawllir buddion pensiwn.**

Gwir gynnydd mewn CETV

Mae'r gwir gynnydd mewn CETV yn adlewyrchu'r cynnydd a ariennir, i bob pwrpas, gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys y cynnydd mewn pensiwn cronedig sy'n seiliedig ar chwyddiant, cyfraniadau sy'n cael eu talu gan y cyflogai (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant pensiwn arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prisio cyffredin y farchnad ar ddechrau a diwedd y cyfnod ariannol. Cafodd y ffactorau a ddefnyddir i gyfrifo'r CETV ar gyfer Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil eu diwygio ar 1 Ebrill 2005 yn dilyn cyngor gan Actiwari'r Cynllun.

Buddion mewn nwyddau

Ni dalwyd unrhyw fuddion mewn nwyddau i'r Prif Weithredwr, y Cyfarwyddwyr, y Llywydd, yr Is-lywydd na Chomisïynwyr y Cynulliad.

Pensiynau

Darperir buddion pensiwn i staff y Cynulliad drwy drefniadau Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Mae Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS) yn gynllun buddion diffiniedig amlgyflogwr nas ariennir ac felly ni all y Comisiwn nodi cyfran yr asedau a'r rhwymedigaethau sylfaenol sy'n berthnasol iddo. Cynhaliodd actiwari'r cynllun brisiad llawn o'r cynllun ar 31 Mawrth 2007. Ceir manylion yng nghyfrifon adnoddau Swyddfa'r Cabinet: Pensiwn Sifil (www.civilservice-pensions.gov.uk). Yn ystod 2007-08 roedd cyfraniadau'r cyflogwyr yn daladwy yn ôl un o bedair cyfradd yn yr ystod 17.1% i 25.5% o dâl pensiynadwy, yn seiliedig ar fandiau cyflog (nad ydynt wedi newid ers cyfraddau 2006-07). Bydd Actiwari'r cynllun yn adolygu cyfraniadau'r cyflogwr bob pedair blynedd yn dilyn proses brisio llawn. Pennir cyfraddau'r cyfraniadau i dalu cost y buddion a gronwyd yn ystod 2007-08 i'w talu pan fydd yr aelod yn ymddeol, yn hytrach na'r buddion a dalwyd yn ystod y cyfnod hwn i'r rheini sydd eisoes yn derbyn pensiwn.

O 1 Hydref 2002 ymlaen, rhaid i gyflogeion ymuno ag un o bedwar cynllun buddion 'cynllun terfynol' diffiniedig statudol (clasurol, premiwm, clasurol a mwy a nuvos). Ni chaiff y cynlluniau eu hariannu a chaiff costau'r buddiannau eu talu gan arian y bydd Senedd y DU yn pleidleisio arno bob blwyddyn. Caiff pensiynau sy'n daladwy o dan y cynlluniau clasurol, premiwm a chlasurol a mwy eu cynyddu'n flynyddol yn unol â newidiadau yn y Mynegai Prisiau Manwerthu. Roedd y rheini a ymunodd o'r newydd rhwng 1 Hydref 2002 a 29 Gorffennaf 2007 cael dewis bod yn aelod o'r cynllun premiwm neu ymuno â threfniant cyfranddeiliaid 'prynu arian' o ansawdd da sy'n cynnwys cyfraniad sylweddol gan y cyflogwr (cyfrif pensiwn partneriaeth). Gall y rheini a ymunodd ar 30 Gorffennaf 2007 neu wedyn ymuno â'r cynllun nuvos neu gallant ddewis cyfrif pensiwn partneriaeth.

Mae cyflogeion yn talu cyfraniadau ar gyfradd o 1.5% o enillion pensiynadwy ar gyfer y cynllun clasurol a 3.5% ar gyfer y cynllun premiwm, clasurol a mwy a nuvos. Mae buddiannau yn y cynllun clasurol yn crynhoi ar gyfradd o 1/80fed o gyflog pensiynadwy ar gyfer bob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal, telir cyfandaliad sy'n gyfwerth â thair blynedd o bensiwn adeg ymddeol. Mae buddiannau'n crynhoi ar gyfradd o 1/60fed o gyflog pensiynadwy terfynol ar gyfer bob blwyddyn o wasanaeth yn y cynllun premiwm. Yn wahanol i'r cynllun clasurol, nid oes unrhyw gyfandaliad awtomatig ond gall aelodau roi rhan o'u pensiwn heibio i ddarparu cyfandaliad. Mae'r cynllun clasurol a mwy yn ei hanfod yn amrywiad o'r cynllun premiwm, ond caiff buddiannau mewn perthynas â gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 eu cyfrifo'n fras fel y cynllun clasurol. Cynllun cyfartaledd gyrfa yw Nuvos gyda buddion yn cronni ar gyfradd o 2.3 y cant o'r cyflog bob blwyddyn, a chaiff ei ailbrisio'n unol â'r Mynegai Prisiau Manwerthu ar ddiwedd bob blwyddyn.

Trefniant pensiwn cyfranddeiliaid yw cyfrif pensiwn partneriaeth. Mae'r cyflogwr yn talu cyfraniad sylfaenol o rhwng 7% a 15% (yn dibynnu ar oedran yr aelod) i gynnyrch pensiwn cyfranddeiliaid a ddewisir gan y cyflogai. Nid oes angen i'r cyflogai gyfrannu ond os bydd yn cyfrannu, bydd y cyflogwr yn rhoi cyfraniad cyfatebol hyd at derbyn o 3% o gyflog pensiynadwy (yn ogystal â chyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Mae cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.8% pellach o gyflog pensiynadwy i gynnwys cost yswiriant buddiant risg a ddarperir yn ganolog (marwolaeth mewn swydd ac ymddeoliad oherwydd salwch).

Cewch ragor o fanylion am drefniadau Cynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil ar y wefan www.civilservice-pensions.gov.uk

Mae Aelodau'r Cynulliad yn perthyn i Gynllun Pensiwn Aelodau Cynulliad Cenedlaethol Cymru. Cynllun buddion diffiniedig yw hwn sy'n berthnasol i gyfanswm hawliau cyflog aelodau gan gynnwys y symiau a gaiff eu talu i ddeiliaid swyddi a Gweinidogion Cymru. Caiff y Cynllun ei weinyddu gan Ymddiriedolwyr, ac mae'n gwbl annibynnol ar Gomisiwn y Cynulliad. Mae cyfrifon y Cynllun i'w gweld ar www.cynulliadcymru.org

Prif fuddion y cynllun yw pensiwn o naill ai 1/50 neu 1/40 o gyflog terfynol yr aelod am bob blwyddyn o wasanaeth pan fydd yn ymddeol yn 65 oed. Mae'r pensiwn yn cynyddu bob blwyddyn yn unol â newidiadau yn y Mynegai Prisiau Manwerthu. Mae aelodau'n cyfrannu swm sy'n cyfateb i 6% o gyfanswm eu cyflog (gan gynnwys unrhyw elfennau ychwanegol y mae gan ddeiliaid swyddi a Gweinidogion Cymru hawl iddynt) i gael cyfradd groniadau o 1/50, neu 10% o gyfanswm eu cyflog i gael cyfradd groniadau o 1/40, gyda'r Comisiwn yn cyfrannu swm sy'n cyfateb i 23% o gyfanswm eu cyflog.

Claire Clancy
Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad

Dyddiad: 10 Gorffennaf 2008

DATGANIAD AM GYFRIFOLDEBAU'R COMISIWN A'R PRIF SWYDDOG CYFRIFYDDU

Mae'r Prif Weithredwr a'r Clerc wedi paratoi datganiad o gyfrifon yn unol â chyfarwyddyd y Trysorlys gan lynu wrth yr egwyddorion cyfrifyddu a'r gofynion datgelu sydd wedi'u gosod allan yn y Llawlyfr Adroddiadau Ariannol. Paratowyd y Cyfrifon Adnoddau ar sail cyfrifyddu croniadau ac maent yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y Comisiwn ar ddiwedd y flwyddyn, yr alldro adnoddau net, yr adnoddau a ddyrannwyd i gyflawni amcanion, y datganiad costau gweithredu, enillion a cholledion cydnabyddedig a llifau arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'r Prif Weithredwr a'r Clerc wedi:

- Cydymffurfio â chyfarwyddyd y Trysorlys mewn perthynas â chyfrifon;
- Cydymffurfio â'r gofynion perthnasol o ran cyfrifyddu a datgelu gwybodaeth, ac wedi glynu'n gyson wrth yr egwyddorion cyfrifyddu priodol;
- Dod i benderfyniadau ac amcangyfrifon rhesymol a gofalus;
- Nodi a yw safonau cyfrifyddu priodol wedi'u dilyn, yn amodol ar unrhyw eithriadau a gaiff eu datgelu a'u hegluro yn y cyfrifon;
- Paratoi'r cyfrifon ar ffurf proses barhaus.

O dan Adran 138 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad yw Prif Swyddog Cyfrifyddu'r Comisiwn. Mae cyfrifoldebau perthnasol y Prif Swyddog Cyfrifyddu, gan gynnwys y cyfrifoldeb dros gywirdeb a chysondeb yng nghyllid y Comisiwn a dros gadw cofnod priodol, wedi'u gosod allan mewn memorandwm a gyhoeddwyd gan y Trysorlys.

Claire Clancy

Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad Dyddiad: 10 Gorffennaf 2008

DATGANIAD RHEOLAETH FEWNOL

Cwmpas y cyfrifoldeb

Fel y Prif Swyddog Cyfrifyddu, mae gennyf gyfrifoldeb dros gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n galluogi Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru i gyflawni ei bolisiâu, ei nodau a'i amcanion gan hefyd ddiogelu'r arian a'r asedau cyhoeddus y mae gennyf gyfrifoldeb personol drostynt, yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd arnaf gan y Trysorlys. Mae'n ddyletswydd arnaf i, fel y Prif Swyddog Cyfrifyddu, i gyfuno'r cyfrifoldebau hyn â'm cyfrifoldeb i wasanaethu'r Comisiynwyr yr wyf yn atebol iddynt ac sy'n rhoi awdurdod i mi.

Mae Comisiwn y Cynulliad yn gosod allan nodau, amcanion, polisiâu a gwerthoedd y sefydliad ac, yn unol â darpariaethau paragraff 7 yn Atodlen 2 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, y mae wedi dirprwyo'i swyddogaethau, gan gynnwys ei gyfrifoldeb dros reoli staff, i mi fel Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad, yn amodol ar rai eithriadau ac amodau penodol. Mae gwaith y Cynulliad a'r Comisiwn yn ennyn cryn dipyn o ddiddordeb ymhlith y cyhoedd a'r cyfryngau, ac mae iddo oblygiadau gwleidyddol pellgyrhaeddol.

Yn ystod 2007-08, cefais i, fel y Prif Swyddog Cyfrifyddu, gyngor gan:

- Gomisiwn y Cynulliad, o ran polisi, gwerthoedd, cyfeiriad strategol, risgiau a chyfleoedd;
- Gwasanaeth Seneddol y Cynulliad, y Bwrdd Gweithredol, sy'n cynnwys y Prif Swyddog Gweithredu, Cyfarwyddwr Busnes y Cynulliad a Chyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyfreithiol, a minnau fel Cadeirydd, o ran datblygu a darparu gwasanaethau a'r gallu i gyflawni;
- Y Bwrdd Gweithredol a Bwrdd y Gwasanaethau Seneddol sy'n cynnwys y gwahanol Benaethiaid Gwasanaeth, a staff eraill sydd â chylch gorchwyl yn ymwneud â llywodraethu a rheolaeth ariannol;
- Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol y Comisiwn – yn cyflawni swyddogaeth Pwyllgor Archwilio – sy'n cynnwys un Comisiynydd a thri chynghorydd annibynnol y Comisiwn – gydag un ohonynt yn Cadeirio;
- Archwilwyr mewnol y Comisiwn (RSM Bentley Jennison) a Swyddfa Archwilio Cymru.

Diben y system rheolaeth fewnol

Cynllunnir y system rheolaeth fewnol i geisio cynnal lefel resymol o risg yn hytrach na cheisio dileu pob risg wrth geisio cyflawni polisiâu, nodau ac amcanion; gan hynny, ni ellir rhoi sicrwydd absoliwt o effeithiolrwydd, dim ond sicrwydd rhesymol. Mae'r system rheolaeth fewnol wedi'i seilio ar broses barhaus a gynlluniwyd i nodi a blaenoriaethu'r risgiau wrth geisio cyflawni'n polisiâu, ein nodau a'n hamcanion, i bwysu a mesur pa mor debygol yw hi i'r risgiau hynny gael eu gwireddu, ac i'w rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd. Datblygwyd y system o reolaeth fewnol yn ystod y flwyddyn, ar ôl creu Comisiwn y Cynulliad ym mis Mai 2007.

Roedd y system wedi'i sefydlu erbyn 31 Mawrth 2008 ac roedd yn parhau hyd at y dyddiad y cymeradwywyd yr adroddiad a'r cyfrifon blynyddol, ac mae'n cydymffurfio â chyfarwyddyd y Trysorlys.

Y gallu i ymdopi â risg

Mae'r Bwrdd Gweithredol yn arwain y gwaith o sefydlu cyfundrefn rheoli risg a buddion, yn unol ag arfer da, ar gyfer y sefydliad cyfan ac mae wedi gweithio drwy'r Penaethiaid Gwasanaeth i ysgogi newid diwylliannol sy'n gwireddu cyfleoedd drwy wella'r ffordd y caiff risgiau eu trin. Mae'r Polisi Rheoli Risg a Buddion yn garreg sylfaen allweddol yn system rheolaeth fewnol a threfniadau llywodraethu corfforaethol y Comisiwn. Bydd yn sicrhau bod:

- Y rheolwyr a'r staff i gyd yn ymwybodol o reoli risg, gwendidau a sut i awgrymu gwelliannau;
- Dulliau effeithiol o reoli risg a buddion yn cael eu defnyddio ar lefelau gweithredol, corfforaethol a strategol;
- Risgiau arwyddocaol yn cael eu hamlygu'n briodol a bod y Bwrdd Gweithredol neu'r Comisiwn yn cael gwybod amdanynt;
- Y Comisiwn yn cydymffurfio â gwerth gorau yn y sector cyhoeddus o ran gweithredu fframwaith rheoli risg cadarn fel rhan o'i system rheolaeth fewnol.

Y fframwaith risg a rheoli

Mae gan y Comisiwn ddyletswydd statudol i ddarparu'r eiddo, y staff a'r gwasanaethau sydd eu hangen ar y Cynulliad i ymgymryd â'i gyfrifoldebau. Mae hyn yn cynnwys dwy agwedd wahanol ar risg:

- Risgiau i enw da a hygredded Cynulliad Cenedlaethol Cymru;
- Risgiau y bydd y Comisiwn yn eu hwynebu fel sefydliad sy'n darparu gwasanaethau: gan gynnwys risgiau a all ei rwystro rhag cyflawni ei amcanion, a risgiau corfforaethol a gweithredol sy'n codi o ddydd i ddydd.

Mae fframwaith risg y Comisiwn yn rhan o system rheolaeth fewnol lawer ehangach i gynnal system Llywodraethu Corfforaethol effeithiol. Cymeradwywyd y Fframwaith Llywodraethu gan Gomisiwn y Cynulliad yn ei gyfarfod cyntaf ym mis Mehefin 2007, a chafodd ei ddatblygu a'i ehangu drwy'r sefydliad yn ystod y flwyddyn. Yn benodol, mae'r Comisiwn wedi:

- Penodi pedwar person annibynnol i gynghori'r Comisiwn, y Bwrdd Gweithredol a mi, fel Prif Weithredwr, yn ôl y galw;
- Sefydlu Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol i'm cynghori i fel y Swyddog Cyfrifyddu. Mae un Comisiynydd a thri chynghorydd annibynnol ar y Pwyllgor, un ohonynt yn ei Gadeirio. Mae rhaglen waith y Pwyllgor yn dilyn y model arfer da ar gyfer Pwyllgorau Archwilio;

- Datblygu polisiau, cynlluniau gwasanaeth ac arferion da, gan gynnwys Fforwm Cyllid, i gynnal y Fframwaith Llywodraethu;
- Cynnal adolygiadau rheolaidd o berfformiad a chynnydd ariannol mewn meysydd allweddol, ac mae'n awr yn datblygu dulliau o fesur perfformiad i wella'r ffordd y caiff perfformiad ei gofnodi'n strategol ac yn gorfforaethol.

Mae'r fframwaith risg yn cynnwys y sefydliad cyfan ac mae'n hybu'r arfer o gymryd risg sydd wedi'i reoli ac sydd wedi'i gynllunio i fanteisio i'r eithaf ar gyfleoedd newydd. Mae'r archwaeth risg yn egluro sut rydym yn rheoli ac yn adrodd am risgiau, yn dilyn proses o gyfuno lefelau tebygolrwydd ac effeithiau risgiau gweddillol. Yn benodol:

- Y Bwrdd Gweithredol sy'n rheoli Risgiau i Amcanion Strategol a Risgiau Corfforaethol;
- Penaethiaid Gwasanaethau sy'n rheoli Risgiau Gweithredol, mewn cydweithrediad â'u Cyfarwyddwr os oes angen;
- Y Bwrdd Gweithredol sy'n rheoli risgiau a nodir yn Risgiau Sylweddol a cheir cyngor gan y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, gan hysbysu Comisiynwyr y Cynulliad os oes angen.

Un Risg Corfforaethol pwysig a ddaeth i'r amlwg eleni oedd Diogelu Gwybodaeth. Comisiynwyd adolygiad o systemau diogelu gwybodaeth yn ystod yr hydref 2007 ac, o ganlyniad, mae nifer o fesurau wedi'u cymryd, fel amgryptio, cyhoeddi gwell canllawiau a chodi ymwybyddiaeth o ddiogelu gwybodaeth a'r perygl o golli enw da o ganlyniad i unrhyw wendidau. Mae gwaith yn dal ar y gweill i ddatblygu cofrestr o asedau gwybodaeth ac olrhain cyngor canolog i sicrhau bod ein harferion yn bodloni safonau diogelwch da, neu'n rhagori arnynt. Y Prif Swyddog Gweithredu yw Uwch Berchennog Risg Gwybodaeth y Comisiwn.

Mae gwaith ar y gweill yn awr i sicrhau bod rheoli risg yn rhan annatod o'r gweithdrefnau a ddefnyddir i redeg y Comisiwn o ddydd i ddydd gan adeiladu ar y fframwaith y cytunwyd arno. Y Fforwm Rheoli Risg sy'n llywio'r gwaith hwn, gyda chymorth y Cyfarwyddwyr drwy drafodaethau bob mis â rheolwyr gwasanaeth, gan rannu arfer da a sicrhau bod y cofrestri risg yn cael eu hadolygu'n rheolaidd.

Aelodau'r Cynulliad

Mae'r Rheolau Sefydlog yn darparu i'r Comisiwn bennu cyflogau a lwfansau'r Aelodau. Mae'r rheolau wedi'u gosod allan yn y 'Penderfyniadau' sydd wedi'u cyhoeddi a'r nodiadau atodol. Seilir y Penderfyniadau ar Lwfansau ar yr egwyddor mai'r Aelodau sy'n bennaf gyfrifol am nodi, hawlio a thystio i'w treuliau eu hunain ac am sicrhau bod y symiau y maent yn eu hawlio wedi'u gwario'n unol â'r rheolau.

Yn ystod 2007-08 sefydlwyd Panel Adolygu, a oedd yn cynnwys un Comisiynydd a phedwar aelod annibynnol, i gynnal adolygiad o gyflogau a lwfansau Aelodau. Ystyriodd Comisiwn y Cynulliad adroddiad y Panel gan gyhoeddi Penderfyniad newydd ym mis Mawrth 2008, yn ymwneud yn bennaf â chyflogau Aelodau. O ganlyniad i'r gwaith hwn, caiff Panel Adolygu newydd ei sefydlu yn ystod 2008-09 i

ymgymryd ag adolygiad manylach o'r cymorth sydd ar gael i Aelodau'r Cynulliad, a'r rheolau cysylltiedig.

Person annibynnol a benodir gan y Cynulliad yw Comisiynydd Safonau'r Cynulliad. Mae'r Comisiynydd yn rhoi cyngor a chymorth yng nghyswllt materion o egwyddor yn ymwneud ag ymddygiad Aelodau'r Cynulliad, ac mae'n ymchwilio'n annibynnol i gwynion am Aelodau'r Cynulliad yn torri unrhyw God, Protocol neu benderfyniad a wnaed gan y Cynulliad. Mae'r Comisiynydd wedi ymrwymo i: greu cyfundrefn safonau gadarn yn y Cynulliad Cenedlaethol; gweithio gyda holl Aelodau'r Cynulliad ar faterion yn ymwneud â Safonau; a sicrhau bod y broses 'Safonau' yn agored ac yn dryloyw.

Adolygu effeithiolrwydd

Fel y Swyddog Cyfrifyddu, mae gennyf gyfrifoldeb dros adolygu effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol. Mae fy adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol wedi'i seilio ar waith yr archwilyr mewnol, y Cyfarwyddwyr sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal a chadw'r fframwaith rheolaeth fewnol, Y Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol a sylwadau'r archwilyr allanol yn eu llythyr ar reolaeth a'u hadroddiadau eraill.

Cefais gyngor ynghylch goblygiadau canlyniad fy adolygiad o effeithiolrwydd y system rheolaeth fewnol gan y Bwrdd Gweithredol a'r Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol, ac mae cynllun ar y gweill i fynd i'r afael â gwendidau ac i sicrhau bod y system yn gwella'n barhaus.

Mae adroddiadau archwilio mewnol wedi rhoi sicrwydd yn erbyn y Strategaeth Archwilio Mewnol ar gyfer y flwyddyn, gyda chynlluniau gweithredu cytunedig wedi'u llunio i fynd i'r afael â'r argymhellion a wneir. Ar sail yr archwiliadau a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn, mae'r Farn Archwilio Mewnol yn cadarnhau bod y prosesau rheoli a llywodraethu risg yn ddigon effeithiol at ddibenion cyflawni amcanion y Comisiwn. Mae Strategaeth Archwilio Swyddfa Archwilio Cymru ar gyfer 2007-08 yn adlewyrchu'r risgiau sy'n wynebu'r Comisiwn wrth gynhyrchu ei Gyfrifon ar gyfer 2007-08.

Roedd proses hunanadolygu'n ganolog i'm hadolygiad o effeithiolrwydd, ac fe'i cwblhawyd rhwng mis Tachwedd 2007 a mis Chwefror 2008, gan gwmpasu fframweithiau Llywodraethu Corfforaethol a Chynllunio Corfforaethol; trefniadau arweinyddiaeth a rheoli busnes; ymwybyddiaeth o'r amgylchedd rheoli a chyfranogiad ynddo.

Yn codi o'r uchod, paratôdd y Cyfarwyddwyr Ddatganiad Sicrwydd Dros Dro ar gyfer eu meysydd cyfrifoldeb eu hunain, ynghyd â Datganiad Sicrwydd terfynol ar ddiwedd y flwyddyn.

O ganlyniad i'r adolygiad, nodwyd y meysydd a ganlyn i'w cryfhau a'u gwella:

- Mae angen cofnodi trefniadau parhad busnes yn fanylach a'u dwyn ynghyd mewn cynllun cydlynol;

- Mae angen tynhau trefniadau Diogelu Gwybodaeth, yn eu hystyr ehangach, yn unol â chanllawiau Swyddfa'r Cabinet a safonau eraill yn ymwneud ag arfer gorau;
- Er bod fframweithiau cadarn wedi'u sefydlu ar gyfer llywodraethu a rheoli risg, mae angen cymryd camau ychwanegol i sicrhau bod y prosesau'n rhan annatod o'r sefydliad ac i godi ymwybyddiaeth o risg. O ganlyniad i'm hadolygiad, gwelwyd bod cyfle i greu canllawiau mwy cydgysylltiedig a mwy hygyrch i wella rheolaeth fewnol, a chyfle hefyd i wella'r trefniadau ar gyfer cofnodi risg;
- Mae angen canolbwyntio yn y dyfodol ar adolygu perfformiad yn erbyn cynlluniau, a monitro perfformiad mewn meysydd allweddol;
- Dynodwyd gwell gwasanaethau TGCh, sy'n rhoi mwy o reolaeth i Gomisiwn y Cynulliad ac sy'n ymdrin â meysydd risg yn y trefniadau cytundebol presennol, hefyd fel mater allweddol;
- Rydym wedi cynllunio ac ymateb yn dda i'r galwadau cynyddol ar y Trydydd Cynulliad a'r pwerau deddfu newydd. I sicrhau llwyddiant yn y dyfodol bydd angen i ni greu cydbwysedd priodol rhwng y galwadau cynyddol sydd arnom, yr adnoddau sydd ar gael i ni, ac effeithlonrwydd cynyddol.

I grynhoi, rwy'n fodlon ein bod wedi ymdrin â'r gwendidau a amlygwyd drwy'r broses adolygu, neu'n bod wrthi'n ymdrin â nhw, a bod y system rheolaeth fewnol wedi datblygu'n effeithiol wrth i'r flwyddyn fynd rhagddi.

Claire Clancy

Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad Dyddiad: 10 Gorffennaf 2008

TYSTYSGRIF AC ADRODDIAD ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU I GYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

Ardystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2008 o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae'r rhain yn cynnwys Datganiad Cyflenwad Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Datganiad Costau Gweithredu a Datganiad Enillion a Cholledion Cydnabyddedig, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian a'r Datganiad Costau Gweithredu yn ôl Nodau ac Amcanion a'r nodiadau cysylltiedig. Paratowyd y datganiadau ariannol hyn o dan y polisiau cyfrifyddu a nodir ynddynt. Rwyf hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad Taliadau y nodir ei bod wedi'i harchwilio yn yr adroddiad hwnnw.

Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Archwilydd

Mae'r Prif Swyddog Cyfrifyddu'n gyfrifol am baratoi'r Adroddiad Blynyddol, sy'n cynnwys yr Adroddiad Taliadau a'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Llywodraeth Cymru 2006 a chyfarwyddyd Trysorlys Ei Mawrhydi a wnaed o dan y ddeddf honno, ac am sicrhau rheoleiddra'r trafodion ariannol. Nodir y cyfrifoldebau yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu.

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad Taliadau i'w harchwilio'n unol â'r gofynion cyfreithiol a rheoliadol perthnasol, ac â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon).

Byddaf yn datgan a wyf o'r farn bod y datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg, ac a yw'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad Taliadau i'w harchwilio wedi'u paratoi'n unol â chyfarwyddyd Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Nodaf a yw'r wybodaeth sy'n cynnwys y Sylwadaeth Rheoli a gynhwysir yn yr Adroddiad Blynyddol, yn gyson, yn fy marn i, â'r datganiadau ariannol. Nodaf hefyd a yw'r gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ymhob ffordd berthnasol ac a yw'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Nodaf hefyd os nad yw Comisiwn y Cynulliad, yn fy marn i, wedi cadw cofnodion cyfrifyddu cywir, os nad wyf wedi cael yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad neu os nad yw'r wybodaeth a nodwyd gan Drysorlys EM o ran taliadau a thrafodion eraill wedi'i datgelu.

Adolygaf a yw'r Datganiad am Reolaeth Fewnol yn dangos bod Comisiwn y Cynulliad yn cydymffurfio â chyfarwyddyd Trysorlys EM, ac os nad ydyw, byddaf yn nodi hynny. Nid yw'n ofynnol i mi ystyried a yw'r datganiad hwn yn cwmpasu'r holl risgiau a rheolaethau, nac i lunio barn ar effeithiolrwydd gweithdrefnau llywodraethu corfforaethol Comisiwn y Cynulliad na'i weithdrefnau risg a rheoli.

Darllenaf weddill y wybodaeth yn yr Adroddiad Blynyddol gan ystyried a yw'n gyson â'r datganiadau ariannol archwiledig. Ystyriaf y goblygiadau i'm tystysgrif os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau amlwg neu anghysondebau perthnasol â'r datganiadau ariannol. Nid yw fy nghyfrifoldebau'n ymestyn i unrhyw wybodaeth arall.

Sail y farn archwilio

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU ac Iwerddon) a gyhoeddwyd gan y Bwrdd Arferion Archwilio. Mae fy archwiliad yn cynnwys ystyried, ar sail

prawf, dystiolaeth sy'n berthnasol i'r symiau, y datgeliadau a rheoleidd-dra'r trafodion ariannol a gynhwysir yn y datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad Taliadau i'w harchwilio. Mae hefyd yn cynnwys asesiad o'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau arwyddocaol a wnaed gan y Prif Swyddog Cyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol, ac ai'r polisïau cyfrifyddu hynny yw'r rhai mwyaf priodol i amgylchiadau Comisiwn y Cynulliad, ac a ydynt wedi'u cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol.

Cynlluniais a chynhaliais fy archwiliad er mwyn cael yr holl wybodaeth a'r esboniadau a oedd yn angenrheidiol, yn fy marn i, er mwyn rhoi tystiolaeth ddigonol i mi allu rhoi sicrwydd rhesymol nad oes camddatganiad perthnasol yn y datganiadau cyfrifyddu a'r rhan o'r Adroddiad Taliadau i'w harchwilio, boed hynny drwy dwyll neu wall, a bod y gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ymhob ffordd berthnasol a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli. Wrth lunio fy marn rwyf hefyd wedi ystyried a yw'r wybodaeth yn y datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad Taliadau i'w harchwilio, yn gyffredinol, wedi'u cyflwyno'n ddigonol.

Barn

Yn fy marn i:

- mae'r datganiadau ariannol yn rhoi darlun cywir a theg, yn unol â Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 a'r gyfarwyddiaeth a wnaed o dan y Ddeddf honno gan Drysorlys EM, o sefyllfa Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar 31 Mawrth 2008, a'r gofyniad arian parod net, yr alldro adnoddau net, y costau gweithredu net, y costau gweithredu a gymhwyswyd i'r amcanion, yr enillion a'r colledion cydnabyddedig a'r llifau arian parod am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- mae'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad Taliadau i'w harchwilio wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwydd Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006; ac
- mae'r wybodaeth sy'n cynnwys y Sylwadaeth Rheoli, yn gyson â'r datganiadau ariannol.

Barn ar Reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob ffordd berthnasol, mae'r gwariant a'r incwm wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac mae'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu rheoli.

Adroddiad

Nid oes gennyf sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

Jeremy Colman
Archwilydd Cyffredinol Cymru
24 Heol y Gadeirlan, Caerdydd, CF11 9LJ
15 Gorffennaf 2008

DATGANIAD CYFLENWAD CYNULLIAD CENEDLAETHOL CYMRU

a) Crynodeb o'r Alldro 2007-08

		Cyllideb			Alldro			2007-08 £000
		Gwariant gros	Incwm	Cyfanswm net	Gwariant gros	Incwm wedi'i gymhwyso	Cyfanswm net	Cyfanswm alldro net o'i gymharu â'r amcangyfrif: arbedion / (gwariant ychwanegol)
Nodyn								
Refeniw	2	40,812	(151)	40,661	41,092	(151)	40,941	(280)
Cyfalaf	2	1,100	-	1,100	156	-	156	944
Cyfanswm		41,912	(151)	41,761	41,248	(151)	41,097	664

Ceir eglurhad o'r gwahaniaeth rhwng y gyllideb a'r alldro yn nodyn 2.

b) Gofyniad arian parod net 2007-08

		2007-08 £000		
		Amcangyfrif	Alldro	Cyfanswm alldro net o'i gymharu â'r amcangyfrif: arbedion/ (gwariant ychwanegol)
Nodyn				
Gofyniad arian parod net	4	36,417	33,502	2,915

c) **Crynodeb o incwm sy'n daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru**

Yn ogystal ag incwm y gellir ei gadw, mae incwm a ganlyn Comisiwn y Cynulliad yn daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru.

		Rhagolwg 2007-08	Alldro 2007-08
		£000	£000
	Nodyn		
Cyfanswm	5	-	35

DATGANIAD COSTAU GWEITHREDU

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2008

	Nodyn	2007-08
		£ 000
Costau gweinyddol		
Costau cyflogau'r Aelodau, deiliaid swyddi a staff	6a	16,521
Costau eraill yr Aelodau	6b	6,600
Costau gweinyddol eraill	7	18,565
Costau Gweinyddol Gros		41,686
Incwm gweithredu	5	(186)
Costau gweithredu net		41,500

Mae'r holl weithgareddau'n parhau

DATGANIAD ENILLION A CHOLLEDION CYDNABYDDEDIG

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2008

	Nodyn	2007-08
		£000
Colledion net wrth ailbriso asedau sefydlog	16a	(2,580)
Enillion actiwaraid ar Gynllun Pensiwn Aelodau'r Cynulliad	6a	1,714

**Colledion cydnabyddedig ar gyfer y
flwyddyn ariannol**

(866)

MANTOLEN

Ar 31 Mawrth 2008

	Nodyn	31 Mawrth 2008		1 Ebrill 2007	
		£ 000	£000	£000	£000
Asedau sefydlog					
Asedau diriaethol	8	69,966		74,891	
Asedau anniriaethol	9	138		158	
			70,104		75,049
Asedau cyfredol					
Stoc	10	34		29	
Dyledwyr	11	956		631	
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	12	2,915		-	
		3,905		660	
Credydwyr (symiau sy'n ddyledus cyn pen blwyddyn)	13	(5,416)		-	
Asedau /(Rhwymedigaethau) cyfredol net			(1,511)		660
Cyfanswm yr asedau llai rhwymedigaethau cyfredol			68,593		75,709
Credydwyr: symiau sy'n ddyledus ar ôl blwyddyn	13		-		-
Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau	14		(1,310)		(2,586)
Asedau net			67,283		73,123
Ecwiti Trethdalwyr					
Y gronfa gyffredinol	15		64,686		69,222
Y gronfa bensiwn	6a		(1,310)		(2,586)
Y gronfa ailbrizio	16a		3,896		6,476
Y gronfa asedau a gafwyd yn rhodd	16b		11		11
			67,283		73,123

Claire Clancy

Prif Weithredwr a Chlerc y Cynulliad Dyddiad: 10 Gorffennaf 2008

DATGANIAD LLIF ARIAN

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2008

	Nodyn	2007-08 £000
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu	17a	(33,902)
All-lif arian parod net o weithgareddau buddsoddi	17b	(156)
Taliadau i Gronfa Gyfunol Cymru		(33)
Cyllido	17c	37,006
Cynnydd mewn arian parod yn ystod y cyfnod	17d	2,915

DATGANIAD COSTAU GWEITHREDU YN ÔL NODAU AC AMCANION

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2008

	2007-08 £000		
	Gros	Incwm	Net
Nod			
Mae'r Cynulliad yn bod i drafod materion sydd o bwys i Gymru. Mae'n dal Gweinidogion Cymru i gyfrif, yn pasio deddfwriaeth (Mesurau Cynulliad) ac yn awdurdodi'r defnydd o adnoddau. Mae'n atebol i bobl Cymru.			
Amcan			
Darparu'r eiddo, y staff a'r gwasanaethau sydd eu hangen ar Gynulliad Cenedlaethol Cymru at y diben hwn, neu sicrhau y cânt eu darparu.			
Costau gweithredu net	41,686	(186)	41,500

Cytunwyd ar Nodau Strategol y Comisiwn, a restrir yn y Sylwadaeth Rheoli ar dudalen 4, yn ystod 2007-08 felly ni ddyrannwyd costau gweithredu yn ôl Nodau Strategol yn ôl-weithredol.

NODIADAU I GYD-FYND Â'R CYFRIFON ADNODDAU

1. Datganiad am y polisiau cyfrifyddu

Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol 2006/07 a gyhoeddir gan Drysorlys EM a addaswyd ar gyfer cyfansoddiad Cynulliad Cenedlaethol Cymru a Chomisiwn y Cynulliad fel y nodir yn Neddf Llywodraeth Cymru 2006. Mae'r polisiau cyfrifyddu a gynhwysir yn y Llawlyfr Adroddiadau Adnoddau yn dilyn arfer cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol yn y DU ar gyfer cwmnïau i'r graddau y mae'n ystyrlon ac yn briodol i'r Sector Cyhoeddus. Lle bo'r Llawlyfr Adroddiadau Ariannol yn caniatáu dewis polisi cyfrifyddu, dewiswyd y polisi cyfrifyddu mwyaf priodol o ran amgylchiadau penodol y Comisiwn er mwyn rhoi darlun cywir a theg. Cafodd polisiau cyfrifyddu'r Comisiwn eu cymhwyso'n gyson wrth ddelio ag eitemau yr ystyriwyd eu bod yn berthnasol i'r cyfrifon.

Y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2008 oedd blwyddyn gyfrifyddu gyntaf y Comisiwn. Yn unol â chyfarwyddyd y Trysorlys, mae cyfrifon 2007-08 yn cynnwys trafodion Gwasanaeth Seneddol y Cynulliad o 1 Ebrill 2007 ymlaen, cyn sefydlu Comisiwn y Cynulliad ym mis Mai 2007. Nid oes ffigurau cymharol ar gyfer y flwyddyn ariannol flaenorol, ac eithrio cofnodion mantolen.

1.1 *Confensiwn cyfrifyddu*

Paratowyd y cyfrifon hyn o dan y confensiwn cost hanesyddol a addaswyd i ystyried asedau sefydlog a ail-brisiwyd.

1.2 *Asedau sefydlog diriaethol*

Y lefel sylfaenol ar gyfer cyfalafu ased sefydlog diriaethol yw £5,000 gan gynnwys TAW na ellir ei adennill. Y trothwy TG yw pan mae gwerth cyfunol asedau cysylltiedig a brynwyd yn fwy na £5,000. Comisiwn y Cynulliad sy'n dal teitl pob eiddo. Caiff tir ac adeiladau eu hailddatgan yn ôl eu cost gyfredol ar sail prisiadau a wnaed gan brisywyr proffesiynol bob pum mlynedd o leiaf. Ni chaiff asedau diriaethol eraill eu hailbrisiu gan na fyddai'r symiau dan sylw, ym marn y Comisiwn, yn arwyddocaol.

1.3 *Asedau sefydlog anniriaethol*

Caiff trwyddedau meddalwedd eu cyfalafu fel asedau sefydlog anniriaethol a'u hamorteiddio ar sail llinell syth dros oes ddisgwyliedig yr ased (3-5 mlynedd).

1.4 *Asedau a gafwyd yn rhodd*

Caiff asedau a gafwyd yn rhodd eu cyfalafu ar sail eu gwerth cyfredol ac fel arfer cânt eu hailbrisiu yn yr un modd fel asedau a brynwyd. Mae gwerth asedau a gafwyd yn rhodd yn cael ei adlewyrchu yn y gronfa asedau a gafwyd yn rhodd, a gredydir â gwerth y rhodd wreiddiol a'r ailbrisiadau dilynol.

1.5 *Dibrisiant*

Nid yw tir rhydd-ddaliadol, dogfennau neu gofnodion hanesyddol na gwaith celf yn cael eu dibrisio. Cyfrifir dibrisiad ar gyfradd a fydd yn dileu prisiad adeiladau ac asedau sefydlog diriaethol drwy randaliadau cyfartal dros gyfnod eu hoes ddefnyddiol ddisgwyliedig. Isod, rhestrir oes arferol asedau:

Adeiladau:	50 mlynedd neu gyfnod arall a bennir gan brisiwr cymwysedig.
Offer sefydlog: Cyfarpar yn ymwneud â TGCh:	10 mlynedd, neu gyfnod arall a bennir gan y cyflenwr pan gaiff ei brynu neu ei brisio.
Darnau gosod, gosodiadau a chyfarpar swyddfa:	3 blynedd
Asedau anniriaethol (meddalwedd):	5 mlynedd
Cerbydau	3 - 5 mlynedd
Asedau a gafwyd yn rhodd:	4 blynedd
	I'w hasesu ar ôl eu derbyn

1.6 *Yr elfen a wireddwyd o'r gronfa ailbrisio*

Mae cost dibrisiant yn cael ei gynnwys yn swm yr asedau a ail-brisiwyd. Gall elfen o'r dibrisiant godi felly oherwydd cynnydd yn y prisiad a byddai'n fwy na'r dibrisiant a fyddai'n cael ei gynnwys yng nghost hanesyddol yr asedau. Byddai'r swm dan sylw'n elw heb ei wireddu ar y prisiant, a chaiff ei drosglwyddo o'r Gronfa Ailbrisio i'r Gronfa Gyffredinol, os yw'n berthnasol.

1.7 *Datganiad Costau Gweithredu*

Mae incwm a chostau gweithredu'n ymwneud yn uniongyrchol â gweithgareddau gweithredu Comisiwn y Cynulliad. Mae incwm yn cynnwys costau nwyddau a gwasanaethau yn seiliedig ar y gost lawn i gwsmeriaid allanol. Dangosir incwm a chostau heb gynnwys TAW os gellir ei adennill.

1.8 *Tâl cyfalaf*

Mae tâl, yn adlewyrchu cost cyfalaf a ddefnyddir gan y Comisiwn, wedi'i gynnwys yn y costau gweithredu. Cyfrifir y tâl yn ôl cyfradd safonol y Llywodraeth, sef 3.5% ar yr asedau net perthnasol cyfartalog. Caiff asedau net perthnasol eu diffinio fel yr holl asedau llai rhwymedigaethau ac eithrio asedau a gafwyd fel rhodd a balansau arian parod gyda Swyddfa'r Tâl-feistr Cyffredinol. Cyfrifir y cyfartaledd drwy adio'r balans ar ddiwedd y flwyddyn hon a'r balans ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol a rhannu â dau.

1.9 *Stoc*

Nodir y stoc, gan gynnwys nwyddau i'w hailwerthu, ar lefel isaf y gost a'r pris gwerthadwy net.

1.10 *Cyfnewid Tramor*

Trosir trafodion mewn arian cyfred tramor yn sterling ar y cyfraddau cyfnewid sydd mewn grym ar ddyddiad y trafodion dan sylw. Trosir imprestau cyfred tramor yn sterling ar y cyfraddau cyfnewid sydd mewn grym ar y pryd.

1.11 *Pensiynau*

Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPCP) - Mae staff a gyflogir yn uniongyrchol gan y Comisiwn a staff ar secondiad i weithio i'r Comisiwn yn gymwys i fod yn aelod o Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Cynllun buddion diffiniedig amlgyflogwr nas ariennir yw hwn ac felly ni all y Comisiwn nodi cyfran yr asedau a'r rhwymedigaethau sylfaenol sy'n berthnasol iddo. Cynhaliodd actiwari'r cynllun brisiad llawn o'r cynllun ar 31 Mawrth 2007. Ceir manylion yng nghyfrifon adnoddau Swyddfa'r Cabinet: Pensiwn Sifil (www.civilservice-pensions.gov.uk) sy'n cydymffurfio â Safon Adrodd Ariannol 17.

Cynllun Pensiwn Aelodau'r Cynulliad (AMPS) - Sefydlwyd cynllun pensiwn i Aelodau'r Cynulliad yn wreiddiol o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998 ac mae'n parhau mewn grym o dan Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Cynllun buddion diffiniedig ydyw, ac mae'n gymwys i gyflogau aelodau a chyflog deiliaid swyddi. Telir cost pensiynau Aelodau'r Cynulliad drwy gyfrwng taliadau a gyfrifir ar sail gronnu gydag atebolrwydd i dalu buddion yn y dyfodol o gyfrifon yr AMPS. Bydd unrhyw ddyledion yn y gronfa sy'n codi oherwydd ddiffyg o ran asedau, yn cael eu talu drwy gynyddu'r swm y mae'r Comisiwn yn ei dalu. Wrth gyflwyno adroddiad am asedau a rhwymedigaethau'r Cynllun, mae'r Comisiwn wedi dilyn cyngor y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu gan ddatgelu y mabwysiadwyd Safon Adrodd Ariannol Diwygiedig 17 yn gynnar. Mae'r AMPS yn paratoi ei Gyfrifon Blyneddol ei hun, ar wahân i Gyfrifon y Comisiwn, ac mae'r rhain i'w gweld ar wefan y Cynulliad www.cynulliadcymru.org.

1.12 *Cost Prydles Gweithredu*

Caiff rhent sy'n daladwy o dan brydlesi gweithredu eu cynnwys yn y datganiad costau gweithredu dros gyfnod y prydlesi.

1.13 *Treth ar Werth*

Caiff y Comisiwn ei drin fel Corff y Goron at ddibenion Deddf Treth ar Werth 1994 a, chan hynny, at ddibenion Adran 41 o'r Ddeddf honno (cymhwyso i'r Goron) caiff ei drin fel un o adrannau'r llywodraeth, ac mae wedi'i eithrio rhag TAW yng nghyswllt nwyddau a gwasanaethau'r Cynulliad. Codir TAW ar y Comisiwn ar y gyfradd safonol yng nghyswllt ei weithgareddau masnachol, fel siop y Cynulliad.

2. Dadansoddiad o'r alldro adnoddau net 2007-08

	Alldro £000	Cyllideb gymeradwy £000	Alldro o'i gymharu â'r Gyllideb £000
<i>Gwariant refeniw</i>			
Cyflogau a lwfansau'r Aelodau a chostau cysylltiedig	12,015	12,722	707
Cyflogau staff a chostau cysylltiedig	10,512	10,570	58
Costau recriwtio/costau eraill yn ymwneud ag Adnoddau Dynol	172	175	3
Costau hyfforddi a datblygu	217	238	21
Costau teithio a chynhaliaeth staff	140	141	1
Costau TGCh	3,568	3,362	(206)
Costau adeiladau a chyfleusterau	7,721	6,741	(980)
Costau marchnata a chyhoedduswydd	447	521	74
Costau gweinyddol eraill	2,464	1,567	(897)
Dibrisiant a thaliadau llog tybiannol	3,836	4,775	939
Gwariant Refeniw Gros	41,092	40,812	(280)
<i>Incwm Refeniw</i>			
Gwerthiant – Siop y Cynulliad	(36)	(30)	6
Rhentu Eiddo	(114)	(107)	7
Amrywiol	(1)	(14)	(13)
Incwm Refeniw Gros	(151)	(151)	-
GWARIANT REFENIW NET	40,941	40,661	(280)
 GWARIANT CYFALAF – CREU ASED AU SEFYDLOG	 156	 1,100	 944
 ALLDRO ADNODDAU NET	 41,097	 41,761	 664

Roedd yr alldro adnoddau net ar gyfer 2007-08 o fewn 1.6% i'r gyllideb a gymeradwywyd ar gyfer y flwyddyn.

Eglurhad o'r gwahaniaethau arwyddocaol rhwng y gyllideb a'r alldro:

a *Cyflogau, lwfansau a chostau cysylltiedig*: y prif resymau dros y gwagedd yw bod cyflogau Aelodau wedi cynyddu llai na'r disgwyl, bod costau teithio a chynhaliaeth yn llai na'r disgwyl a bod costau'n gysylltiedig â swyddfeydd Aelodau'r Cynulliad yn llai na'r disgwyl. Mae'r rhain i gyd yn gyllidebau sy'n dibynnu ar y galw.

b *Costau Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu*: y rheswm dros y diffyg yw'r datblygiadau TGCh ychwanegol ar ddiwedd y flwyddyn.

c Costau adeiladau a chyfleusterau: y rheswm dros y diffyg yw'r newid yn y modd y caiff prosiectau eu categorio, a'r newid o wariant cyfalaf i referniw. Caiff ei wrthbwysu gan warged yn erbyn y llinell gwariant cyfalaf.

d Costau gweinyddol eraill: y rheswm dros y diffyg yw addasiad gwerth teg ar gyfer asedau sefydlog is eu gwerth. Ceir eglurhad pellach yn y nodiadau sy'n cyd-fynd â'r Fantolen.

e Dibrisiant a thaliadau llog tybiannol: y rheswm dros y gwaged yw'r ffaith bod gwir gost dibrisiant ar gyfer y flwyddyn yn is na'r hyn a nodwyd yn y gyllideb, oherwydd gostyngiad mewn gwerth asedau ar ôl eu hailbrisio a'r addasiad gwerth teg y cyfeiriwyd ato uchod.

f Gwariant cyfalaf: fel y nodwyd uchod, y rheswm dros y gwaged yw'r newid yn y modd y caiff prosiectau eu categorio, a'r newid o wariant cyfalaf i referniw. Caiff ei wrthbwysu gan ddiffyg yn erbyn costau adeiladau a chyfleusterau .

3. Cysoni'r alldro adnoddau â'r costau gweithredu net

	Nodyn	2007-08
		£000
Alldro adnoddau net	2	41,097
Llai gwariant cyfalaf		(156)
Derbyniadau taladwy i Gronfa Gyfunol Cymru	8 a 9	(35)
Taliadau uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru	5	594
Costau gweithredu net		41,500

Mae'r taliadau uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru (£0.594miliwn) ar gyfer costau cyflog y Llywydd, y Diprwy Lywydd, Archwilydd Cyffredinol Cymru ac Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru. Comisiwn y Cynulliad sy'n talu'r cyflogau hyn, ond gan eu bod yn cael eu talu'n uniongyrchol o'r gronfa, nid ydynt yn cael eu cynnwys yn yr alldro adnoddau net.

4. Cysoni'r gofyniad adnoddau net â'r gofyniad arian parod

	Nodyn	Amcangyfrif £000	Alldro £000	Cyfanswm alldro net o'i gymharu â'r amcangyfrif: arbedion/(diffyg) £000
Alldro adnoddau	2	41,761	41,097	664
<u>Addasiadau i groniadau</u>				
Eitemau heb fod yn arian parod	gweler isod	(5,339)	(5,424)	85
Newidiadau mewn cyfalaf gweithio ar wahân i arian parod		(5)	(2,171)	2,166
Gofyniad arian parod net		36,417	33,502	2,915

Eitemau heb fod yn arian parod

	Amcangyfrif £000	Alldro £000	Alldro o'i gymharu â'r amcangyfrif £000
Dibrisiant ac amorteiddiad	(2,348)	(1,577)	771
Addasiadau gwerth teg mewn asedau sefydlog	-	(944)	(944)
Cost Taliadau Cyfalaf	(2,427)	(2,465)	(38)
Cost Cyllid Pensiwn Safon Adrodd Ariannol 17	(564)	(438)	126
	(5,339)	(5,424)	(85)

5. Dadansoddiad o'r incwm sy'n daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru

	Rhagolwg 2007-08 £000	Alldro 2007-08 £000
Incwm gweithredu y gellir ei gadw	151	153
Incwm gweithredu na ellir ei gadw (llog banc)	-	33
	151	186
Swm yr awdurdodwyd i'w gadw	(151)	(151)
Swm sy'n daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru	-	35

6a. Nifer yr Aelodau a'r staff a chostau cysylltiedig

Costau staff:

		2007-08		
		£000		
		Staff	Aelodau a Deiliaid swyddi	Cyfanswm
Cyflogau				
	Staff parhaol, Aelodau a Deiliaid Swyddi	8,257	4,279	12,536
	Staff ar secondiad	132	-	132
Costau nawdd cymdeithasol				
	Staff parhaol, Aelodau a Deiliaid Swyddi	616	400	1,016
Costau pensiwn eraill				
	Staff parhaol, Aelodau a Deiliaid Swyddi	1,507	1,330	2,837
		-	-	-
	Cyfanswm costau cyflogau Aelodau, Deiliaid Swyddi a staff	10,512	6,009	16,521

Mae'r Comisiwn yn talu cyflogau a chostau cysylltiedig Gweinidogion Cymru, fel y nodir yr Adroddiad Taliadau yn y cyfrifon hyn. Caiff y symiau a delir i Weinidogion Cymru eu datgelu yng Nghyfrifon Adnoddau Cyfunol Llywodraeth Cynulliad Cymru.

Dyma nifer cyfartalog y cyflogeion sy'n cyfateb i amser llawn a gyflogir gan y Comisiwn yn ystod y flwyddyn (gan gynnwys uwch reolwyr):

Staff parhaol	272.9
Staff ar secondiad	6.3
Staff dros dro/achlysurol	13.7
Penodiadau tymor penodol	1.2
Cyfanswm	294.1

Mae 60 Aelod Cynulliad. Ar ddiwedd y flwyddyn roedd 10 deiliad swydd (ar wahân i Weinidogion), 1 Prif Weinidog, 9 o Weinidogion Cymru, 2 Ddirprwy Weinidog, ac 1 Cwnsler Cyffredinol.

Mae'r Comisiwn yn cynnwys y Llywydd a phedwar aelod etholedig (gweler y Sylwadaeth Rheoli i gael rhagor o fanylion). Nid oedd tâl am swydd Comisiynydd yn ystod 2007-08. Mae holl uwch reolwyr a'r holl staff yn cael eu cyflogi gan y Comisiwn.

Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil.

Mae Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS) yn gynllun buddion diffiniedig amlgyflogwr nas ariennir ac felly ni all y Comisiwn nodi cyfran yr asedau a'r rhwymedigaethau sylfaenol sy'n berthnasol iddo. Cynhaliodd actiwari'r cynllun brisiad llawn o'r cynllun ar 31 Mawrth 2007. Ceir manylion yng nghyfrifon adnoddau Swyddfa'r Cabinet: Pensiwn Sifil (www.civilservice-pensions.gov.uk).

Yn ystod 2007-08 roedd cyfraniadau'r cyflogwyr, sef £1.540m yn daladwy i'r PCSPS yn ôl un o bedair cyfradd yn yr ystod 17.1% i 25.5% o dâl pensiynadwy, yn seiliedig ar fandiau cyflog (nad ydynt wedi newid ers cyfraddau 2006-07). Bydd Actiwari'r cynllun yn adolygu cyfraniadau'r cyflogwr bob pedair blynedd yn dilyn proses brisio llawn. Adolygwyd y bandiau cyflog a chyfraddau'r cyfraniadau yn 2005-06 ac ni fyddant yn newid tan 2008-09. Pennir cyfraddau'r cyfraniadau i dalu cost y buddion a gronwyd, yn hytrach na'r buddion a dalwyd, ac maent yn adlewyrchu profiadau'r cynllun yn y gorffennol.

Gall cyflogeion agor cyfrif pensiwn partneriaeth, pensiwn cyfranddeiliaid gyda chyfaniad gan y cyflogwr. Cyfrannodd y cyflogwyr £19,000 i ddarparwyr pensiwn cyfranddeiliaid penodedig. Mae cyfraniad y cyflogwr yn dibynnu ar oedran yr aelod ac mae'n amrywio o 7% i 15% o dâl pensiynadwy. Mae cyflogwyr hefyd yn talu swm sy'n cyfateb i gyfraniadau'r cyflogai hyd at 3% o dâl pensiynadwy. Yn ogystal â hyn, roedd cyfraniadau'r cyflogai o £1,000 (0.8%) o dâl pensiynadwy, yn daladwy i'r PCSPC i dalu cost buddion cyfandaliad yn y dyfodol os bydd y cyflogeion hyn yn marw mewn gwasanaeth neu'n ymddeol oherwydd salwch. Pan baratowyd y fantolen, roedd cyfraniadau o £2,000 yn ddyledus i ddarparwyr y pensiwn partneriaeth. Nid oedd unrhyw gyfraniadau wedi'u rhagdalau bryd hynny.

Nid ymddeolodd neb ar sail iechyd yn ystod y flwyddyn, a doedd dim rhwymedigaethau pensiwn cronedig ychwanegol yn ystod y flwyddyn.

Cynllun Pensiwn Aelodau'r Cynulliad

Mae cynllun pensiwn Aelodau'r Cynulliad yn darparu buddion yn seiliedig ar dâl pensiynadwy terfynol. Mae asedau'r cynllun yn cael eu cadw ar wahân i asedau Comisiwn y Cynulliad a phenodir Rheolwr Buddsoddiadau i'w rheoli. Cynhaliodd actiwari'r cynllun brisiad llawn o'r cynllun ar 31 Mawrth 2005 ac fe'i diweddarwyd ar 13 Mawrth 2008 gan actiwari annibynnol cymwysedig. Caiff y cynllun ei ariannu.

Y symiau a gydnabuwyd yn y fantolen:

	31 Mawrth 2008 £000	31 Mawrth 2007 £000
Gwerth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun	12,661	12,859
Gwerth teg asedau'r cynllun	11,351	10,273
Rhwymedigaeth net (gwarged)	<u>1,310</u>	<u>2,586</u>
Swm yn y fantolen		
Rhwymedigaethau	1,310	2,586
Asedau	-	-
Rhwymedigaeth net	<u>1,310</u>	<u>2,586</u>

Y symiau a gydnabuwyd yn y costau gweithredu:

	2007-08 £000	2006-07 £000
Cost gyfredol y gwasanaeth	1,345	1,263
Cost y llog	738	622
Enillion disgwylidig ar asedau'r cynllun	(811)	(571)
Cyfanswm y gost	<u>1,272</u>	<u>1,314</u>
Dyrannwyd yn y cyfrifon fel a ganlyn:		
Costau pensiwn eraill (cyfraniadau'r Comisiwn)	834	750
Cost cyllido'r pensiwn	438	564
Cyfanswm y gost	<u>1,272</u>	<u>1,314</u>

Y symiau a gydnabuwyd yn y Datganiad Enillion a'r Colledion Cydnabyddedig:

	2007-08 £000	2006-07 £000
Gwir enillion llai enillion disgwylidig ar asedau'r cynllun	(840)	(171)
Addasiadau profiad ar rwymedigaethau'r cynllun	-	(22)
Newidiadau mewn tybiaethau sy'n sail i werth presennol rhwymedigaethau'r cynllun	2,554	(1,862)
Cyfanswm enillion (colledion) actiwaraid cydnabyddedig	<u>1,714</u>	<u>(2,055)</u>

Newidiadau yng ngwerth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun:

	31 Mawrth 2008 £000	31 Mawrth 2007 £000
Rhwymedigaethau agoriadol	12,859	8,951
Cost gyfredol y gwasanaeth	1,345	1,263
Cost y llog	738	622
Cyfraniadau gan Aelodau'r Cynulliad (gan gynnwys trosglwyddiadau i mewn)	440	327
Colledion actiwaraidd (enillion)	(2,554)	1,884
Buddion a dalwyd a threuliau	(167)	(188)
Rhwymedigaethau wrth gau'r cyfrifon	<u>12,661</u>	<u>12,859</u>

Newidiadau yng ngwerth teg asedau'r cynllun:

	31 Mawrth 2008 £000	31 Mawrth 2007 £000
Gwerth teg asedau'r cynllun	10,273	8,984
Adenillion disgwylidig ar asedau'r cynllun	811	571
Enillion a (cholledion) actiwaraidd	(840)	(171)
Cyfraniadau gan Gomisiwn y Cynulliad	834	750
Cyfraniadau gan Aelodau'r Cynulliad (gan gynnwys trosglwyddiadau i mewn)	440	327
Buddion a dalwyd a threuliau	(167)	(188)
Gwerth teg asedau'r cynllun wrth gau'r cyfrifon	<u>11,351</u>	<u>10,273</u>

Mae'r Comisiwn yn disgwyl cyfrannu £900,000 at Gynllun Pensiwn yr Aelodau yn ystod 2008-09.

Dyma brif gategoriâu asedau'r cynllun gan ddangos pa ganran o holl asedau'r cynllun y maent yn ei chynrychioli:

	2007-08	2006-07
Ecwitïau	72%	89%
Bondiau	14%	4%
Arian parod	14%	7%

Nid yw asedau'r cynllun yn cynnwys unrhyw eiddo'n uniongyrchol na'n anuniongyrchol. Mae asedau'r cynllun yn cynnwys, yn anuniongyrchol drwy fuddsoddi mewn cronfeydd cyfunol, giltiau a gyhoeddwyd gan lywodraeth y DU a chanddynt werth teg o £804,000.

Yr adenillion disgwylidig ar ecwitiau yw 3% y flwyddyn yn uwch na'r elw ar giliau ar ddyddiad cyflwyno'r adroddiad hwn. Yr adenillion disgwylidig ar fondiau yw'r elw adbrynu ar y bondiau y mae'r cynllun yn eu dal (yn uniongyrchol) ar ddyddiad cyflwyno'r adroddiad hwn. Yr adenillion disgwylidig ar arian parod yw cyfradd sylfaenol Banc Lloegr ar ddyddiad cyflwyno'r adroddiad hwn.

Y gwir adenillion ar asedau'r cynllun yn 2007-08 oedd colled o £68,000 (2006-07: elw o £400,000).

Y prif dybiaethau actiwaraidd ar ddyddiad paratoi'r fantolen:

	31 Mawrth 2008	31 Mawrth 2007
Cyfradd gostyngiad	6.9%	5.4%
Cynnydd mewn cyflogau yn y dyfodol	5.2%	5.0%
Cynnydd mewn pensiynau yn y dyfodol	3.7%	3.4%
Cyfradd adennill ddisgwylidig ar ecwitiau	7.5%	7.8%
Cyfradd adennill ddisgwylidig ar fondiau	5.5%	4.9%
Cyfradd adennill ddisgwylidig ar arian parod	5.3%	5.3%
Hyd oes ddisgwylidig ar ôl 65 oed (blynyddoedd)		
Dynion	24.6	23.2
Merched	27.6	26.1

Dyma'r symiau ar gyfer y cyfnod cyfredol a'r pedwar cyfnod blaenorol:

	31 Mawrth 2008 £000	31 Mawrth 2007 £000	31 Mawrth 2006 £000	31 Mawrth 2005 £000
Rhwymedigaeth buddion diffiniedig	12,661	12,859	8,951	6,537
Asedau'r cynllun	11,351	10,273	8,984	5,966
Gwarged/(diffyg)	(1,310)	(2,586)	33	(571)
Addasiadau profiad ar rwymedigaethau'r cynllun	Dim	(22)	Dim	Dim
Addasiadau profiad ar asedau'r cynllun	(840)	(171)	1,657	423

Mae rhagor o wybodaeth am Gynllun Pensiwn Aelodau'r Cynulliad ar gael yn adroddiad blynyddol a chyfrifon y cynllun ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2008.

6b. Costau eraill yr Aelodau

Mae costau eraill yr Aelodau, sef £6.6 miliwn, yn y datganiad costau gweithredu yn cynnwys:

	2007-08
	£000
Lwfans Costau Swyddfa	768
Lwfans Costau Ychwanegol	440
Lwfans Costau Staff yr Aelodau	5,122
Costau teithio	270
Cyfanswm costau eraill yr Aelodau	6,600

7. Costau gweinyddol eraill

Mae costau gweinyddol eraill, gwerth £18.565 miliwn, yn y datganiad costau gweithredu'n cynnwys:

	2007-08
	£000
Adeiladau a chyfleusterau	5,423
Rhenti o dan brydlesi gweithredu	2,299
Technoleg gwybodaeth a chyfathrebu	3,568
Marchnata a chyhoeddusrwydd	447
Hyfforddi a datblygu staff	217
Costau Adnoddau Dynol/recrwtio eraill	172
Costau teithio a chynhaliaeth staff	140
Costau gweinyddol eraill	1,313
<i>Eitemau heb fod yn arian parod</i>	
Dibrisiant ac amorteiddiad	1,577
Addasiadau gwerth teg mewn asedau sefydlog	944
Cost taliadau cyfalaf	2,465
Cyfanswm y costau gweinyddol eraill	18,565

£49,250 yw'r gost y cytunwyd arni ar gyfer archwilio'r datganiadau hyn yn allanol

8. Asedau sefydlog diriaethol

2007-08
£000

	Tir ac Adeiladau	Technoleg Gwybodaeth	Dodrefn a Gosodiadau*	Cerbydau	Cyfanswm
Cost neu brisiad					
Trosglwyddwyd ar 1 Ebrill 2007	66,990	7,350	2,033	41	76,414
Addasiad gwerth teg	-	-	(1,150)	-	(1,150)
Ar 1 Ebrill 2007 (wedi'i ailddatgan)	66,990	7,350	883	41	75,264
Ychwanegiadau	-	142	-	-	142
Gwerthu	-	-	-	-	-
Ailbriso	(1,259)	-	-	-	(1,259)
Ar 31 Mawrth 2008	65,731	7,492	883	41	74,147
Dibrisiant					
Ar 1 Ebrill 2007	718	393	391	21	1,523
Addasiad gwerth teg	-	-	(206)	-	(206)
Ar 1 Ebrill 2007 (wedi'i ailddatgan)	718	393	185	21	1,317
Costau yn ystod y fl.	667	756	110	10	1,543
Gwerthu	-	-	-	-	-
Ailbriso	1,321	-	-	-	1,321
Ar 31 Mawrth 2008	2,706	1,149	295	31	4,181
Gwerth net ar bapur ar 31 Mawrth 2008	63,025	6,343	588	10	69,966
Gwerth net ar bapur ar 1 Ebrill 2007	66,272	6,957	1,641	20	74,891

* Mae dodrefn a gosodiadau yn cynnwys 'asedau a gafwyd yn rhodd', gan gynnwys y Byrillysg a gyflwynwyd gan Senedd De Cymru Newydd pan agorwyd y Senedd.

Eiddo Comisiwn y Cynulliad yw'r holl asedau sefydlog diriaethol, nid oes unrhyw eiddo'n cael ei brydlesu. Mae asedau tir ac adeiladau'n cynnwys y Senedd ac Adeilad y Pierhead.

Mae addasiad gwerth teg yn adlewyrchu newid mewn polisi cyfrifyddu yng nghyswllt asedau dodrefn a gosodiadau a ddygwyd ymlaen o'r flwyddyn flaenorol, gan ddileu'r

rheol grwpio a olygai bod asedau a gostiodd £5,000 neu ragor gyda'i gilydd, yn cael eu cyfalafu, i drothwy cyfalaf syml o £5,000 am bob ased. Mae gwerth y dodrefn a'r gosodiadau nad ydynt yn cyd-fynd â'r polisi newydd wedi'i ddileu yn y cyfrifon drwy addasiad gwerth teg..

DS Gibbon FRICS o GVA Grimley International Property Advisers ailbrisiodd y tir a'r adeiladau, ar 31 Mawrth 2008. Ailbrisiwyd y Senedd yn ôl cost dibrisiant, ac ailbrisiwyd Adeilad y Pierhead yn ôl y gwerth defnydd presennol.

9. Asedau sefydlog anniriaethol

Mae asedau sefydlog anniriaethol yn cynnwys trwyddedau meddalwedd ar gyfer rhai o'r prif systemau a ddefnyddir gan y Comisiwn.

	Cyfanswm £000
Cost neu brisiad	
Ar 1 Ebrill 2007	158
Ychwanegiadau	14
Gwerthu	-
Ailbrisio	-
Ar 31 Mawrth 2008	172

Amorteiddiad

Ar 1 Ebrill 2007	-
Costau yn ystod y flwyddyn	34
Gwerthu	-
Ailbriso	-
Ar 31 Mawrth 2008	34
Gwerth net ar bapur ar 31 Mawrth 2008	138
Gwerth net ar bapur ar 1 Ebrill 2007	158

10. Stoc

	31 Mawrth 2008	1 Ebrill 2007
	£000	£000
Stoc ar gyfer Siop y Cynulliad	34	29

11. Dyledwyr

	31 Mawrth 2008	1 Ebrill 2007
	£000	£000
Symiau sy'n ddyledus cyn pen blwyddyn:		
Dyledwyr masnachol	28	-
Adneuron a blaendaliadau	-	1
Dyledwyr eraill	4	4
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	563	626
TAW y gellir ei adennill	356	-
Symiau sy'n ddyledus o Gronfa Gyfunol Cymru yng nghyswllt taliadau uniongyrchol	5	-
	956	631

Nid oedd unrhyw symiau'n ddyledus gan ddyledwyr ar ôl mwy na blwyddyn. Mae £2,000 wedi'i gynnwys ar gyfer dyledwyr masnachol a fydd yn daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru ar ôl ei dderbyn.. Mae hyn yn gysylltiedig ag incwm dros ben sy'n ychwanegol at y gyllideb adnoddau cronedig a gymeradwywyd ar gyfer y flwyddyn.

12. Arian parod yn y banc ac mewn llaw

	2007-08
	£000
Balans ar 1 Ebrill	-
Newid net mewn balansau arian parod	2,915
Balans ar 31 Mawrth	2,915
Balansau ar 31 Mawrth sy'n cael eu dal gan:	
Swyddog Tâl-feistr Cyffredinol EM	2,461
Banciau masnachol ac arian parod mewn llaw	454
Balans ar 31 Mawrth	2,915

13. Credydwyr

	31 Mawrth	1 Ebrill
	2008	2007
	£000	£000
Symiau sy'n ddyledus cyn pen blwyddyn		
TAW	2	-
Trethi eraill a nawdd cymdeithasol	588	-
Credydwyr masnachol	1,401	-
Credydwyr eraill	-	-
Croniadau ac incwm gohiriedig	508	-
Symiau'n ddyledus i Gronfa Gyfunol Cymru	2,917	-
	5,416	-

Nid oedd symiau'n ddyledus gan ddyledwyr ar ôl mwy na blwyddyn.

14. Darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau

O dan Safon Adrodd Ariannol 17, caiff rhwymedigaeth o £1.3miliwn ei chydabod ar gyfer Cynllun Pensiwn Aelodau'r Cynulliad. Mae rhagor o wybodaeth am hyn ar gael yn nodyn 7. Nid oedd angen darpariaethau eraill ar gyfer rhwymedigaethau a thaliadau yn ystod y flwyddyn.

Cynllun	Arall	2007-08
Pensiwn AC	£000	Cyfanswm

	£000		£000
Balans ar 1 Ebrill	2,586	-	2,586
Symudiadau yn ystod y flwyddyn	(1,276)	-	(1,276)
Balans ar 31 Mawrth	1,310	-	1,310

15. Y Gronfa Gyffredinol

Mae'r Gronfa Gyffredinol yn cynrychioli cyfanswm yr asedau llai rhwymedigaethau Comisiwn y Cynulliad i'r graddau nad yw'r cyfanswm yn cael ei gynrychioli gan gronfeydd wrth gefn ac eitemau cyllido eraill.

	2007-08
	£000
Balans ar 1 Ebrill	69,222
Cyllid gan Gronfa Gyfunol Cymru	36,417
Taliadau uniongyrchol o Gronfa Gyfunol Cymru	594
Derbyniadau sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol	(35)
Symiau sy'n ddyledus i Gronfa Gyfunol Cymru ar ddiwedd y flwyddyn - Cyflenwad	(2,915)
Costau Gweithredu Net	(41,500)
Costau heb fod yn arian parod	2,465
Trosglwyddwyd o'r Gronfa Bensiwn wrth gefn	438
Balans ar 31 Mawrth	64,686

16. Cronfeydd wrth gefn

(a) Y gronfa ailbriso

Mae'r gronfa ailbriso yn adlewyrchu'r elfen heb ei gwireddu ym malans cronol addasiadau mynegeo ac ailbriso (ac eithrio asedau a gafwyd yn rhodd).

	2007-08
	£000
Balans ar 1 Ebrill	6,476
Yn codi ar ôl ailbriso yn ystod y flwyddyn (net)	(2,580)
Balans ar 31 March	3,896

(b) Y gronfa asedau a gafwyd yn rhodd

Mae'r gronfa asedau a gafwyd yn rhodd yn adlewyrchu gwerth ar bapur yr asedau a roddwyd i Gomisiwn y Cynulliad.

	2007-08 £000
Balans ar 1 Ebrill	11
Ychwanegiadau yn ystod y flwyddyn	-
Ailbrisio	-
Balans ar 31 Mawrth	11

17. Nodiadau sy'n cyd-fynd â'r Datganiad Llif Arian

(a) Cysoni'r costau gweithredu â'r llifau arian gweithredu

	2007-08 £000
Nodyn	
Costau gweithredu net	(41,500)
<i>Addasiadau ar gyfer trafodion heb fod yn arian parod:</i>	
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Stoc	(5)
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Dyledwyr	(325)
<i>Llai symudiadau mewn dyledwyr mewn perthynas ag eitemau nad ydynt yn cael eu cynnwys yn y Datganiad Costau Gweithredu</i>	5
(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Credydwyr	5,416
<i>Llai symudiadau mewn credydwyr mewn perthynas ag eitemau nad ydynt yn cael eu cynnwys yn y Datganiad Costau Gweithredu</i>	(2,917)
Eitemau heb fod yn arian parod	5,424
All-lif arian parod net o weithgareddau gweithredu	33,902

(b) Dadansoddiad o wariant cyfalaf a buddsoddiadau ariannol

	2007-08
Nodyn	<u>£000</u>
Ychwanegiadau asedau sefydlog diriaethol	9 (142)
Ychwanegiadau asedau sefydlog anniriaethol	10 (14)
All-lif arian parod net o fuddsoddiadau	<u>(156)</u>

(c) Dadansoddi cyllido

	2007-08
Nodyn	<u>£000</u>
Gan Gronfa Gyfunol Cymru (Cyflenwad)	16 36,417
Gan Gronfa Gyfunol Cymru (taliadau uniongyrchol)	16 589
Cyllido net	<u>37,006</u>

(d) Cysoni'r gofyniad arian parod net â chynnydd/(gostyngiad) mewn arian parod

	2007-08
Nodyn	<u>£000</u>
Gofyniad arian parod net	4 (33,502)
Gan Gronfa Gyfunol Cymru (Cyflenwad)	17c 36,417
Cynnydd mewn arian parod	<u>2,915</u>

18. Ymrwymadau cyfalaf

Ar 31 Mawrth 2008, nid oedd unrhyw ymrwymadau cyfalaf y contractiwyd ar eu cyfer.

19. Ymrwymadau o dan brydlesi

(a) Prydlesi gweithredu

Yn y tabl isod, nodir yr ymrwymïadau o dan brydlesi gweithredu i dalu rhenti yn ystod y flwyddyn ar ôl y cyfnod ariannol hwn, wedi'u dadansoddi yn ôl cyfnod yr ymrwymïadau .

	2007-08
	£000
Mae'r rhwymedigaethau o dan brydlesi gweithredu'n cynnwys:	
Tir ac adeiladau:	
Yn dod i ben cyn pen blwyddyn	-
Yn dod i ben ar ôl blwyddyn ond cyn pen 5 mlynedd	66
Yn dod i ben wedi hynny	2,086
	2,152
Eraill – argraffwyr a chopïwyr:	
Yn dod i ben cyn pen blwyddyn	-
Yn dod i ben ar ôl blwyddyn ond cyn pen 5 mlynedd	95
Yn dod i ben wedi hynny	-
	95

(b) Prydlesi cyllidol

Nid oes unrhyw ymrwymïadau o dan brydlesi cyllidol.

20. Ymrwymïadau ariannol eraill

Mae tri o gytundebau'r Comisiwn (nad ydynt yn brydlesi) yn gytundebau na ellir eu diddymu, oherwydd natur y trefniadau cytundebol. Mae'r cytundebau'n ymwneud â darparu cymorth a gwasanaeth TGCh i'r Cynulliad, a rheoli gweinyddwyr ar gyfer y systemau Adnoddau Dynol a Chyllid a ddefnyddir gan y Comisiwn. Dangosir isod y taliadau y mae'r Comisiwn wedi ymrwymo iddynt ar ddiwedd y cyfnod ariannol, wedi'u dadansoddi yn ôl cyfnod yr ymrwymïadau. .

	2007-08
	£000
Mae'r rhwymediaethau o dan gytundebau na ellir eu diddymu'n cynnwys:	
Yn dod i ben cyn pen blwyddyn	-
Yn dod i ben ar ôl blwyddyn ond cyn pen 5 mlynedd	79
Yn dod i ben wedi hynny	4,000
	4,079

Mae cytundebau eraill y Comisiwn yn cyfeirio at derfynu cytundeb yn gynnar ond nid oes taliadau wedi'u pennu ar gyfer hyn. Byddai'r Comisiwn yn torri cytundeb pe bai'n terfynu'r cytundeb yn gynnar a gallai'r contractiwr hawlio iawndal am yr elw y byddai wedi'i ennill pe bai'r cytundeb wedi parhau am y cyfnod llawn. Gan fod y ffigur hwn yn amrywio ar gyfer pob cytundeb, nid yw'r cytundebau hyn wedi'u cynnwys yn y nodyn hwn.

21. Offerynnau ariannol

Nid yw'r Comisiwn yn cyhoeddi nac yn masnachu mewn offerynnau ariannol fel rhoi benthyciadau ac nid yw wedi benthyca arian. Mae'n dibynnu'n bennaf ar gyllid gan Gronfa Gyfunol Cymru am ei ofynion arian parod ac, felly, nid yw'n agored i risgiau hylifedd. Hefyd, nid oes ganddo adneuron arwyddocaol ac mae'r holl asedau a'r rhwymedigaethau perthnasol mewn sterling, felly nid yw'n agored i risg cyfradd llog na risg arian cyfred.

22. Rhwymedigaethau amodol

Roedd gan Staff Cymorth Aelodau'r Cynulliad hawliau cytundebol i swm sy'n cyfateb i 10% o'u cyflog blynyddol gros gael ei gyfrannu tuag at bensiwn, ond nid ydynt i gyd wedi arfer yr hawl hwn. Mae'r rhwymedigaeth yn parhau am chwe blynedd wedi i'w cyflogaeth ddod i ben, ac fe'u hamcangyfrifir fel a ganlyn:

	Swm a oedd yn ddyledus ar 31 Mawrth 2008 £000	Swm a oedd yn ddyledus ar 31 Mawrth 2007 £000	Swm a dalwyd yn 2007- 08 £000	Sylwadau
Cyfraniadau pensiwn gan staff Cymorth Aelodau'r Cynulliad sydd:				
â chytundebau cyflogaeth ers cyn 1 Mai 2003	29	12	-	Posibl
wedi gadael swydd heb ymuno â chynllun pensiwn erioed ac wedi dechrau gweithio ar ôl 1 Mai 2003	43	47	-	Annhebygol iawn

Nid yw Comisiwn y Cynulliad wedi ymgymryd ag unrhyw rwymedigaethau amodol mesuradwy nac anfesuradwy drwy roi gwarant, indemniad neu lythyr cysur.

23. Colledion a thaliadau arbennig

Dyma nifer a gwerth y colledion a'r taliadau arbennig a wnaed yn ystod 2007-08:

(a) Datganiad Colledion

2007-08	<i>Nifer yr achosion</i>	<i>Gwerth £000</i>
Cyfanswm	7	6
Taliadau ofer	4	1
Taliadau Cydnabyddiaeth	1	4
lawndal	2	1
Colledion stordy	41	-

Yn ystod 2007-08 doedd dim colledion arian parod, dim hawliadau ofer a dim dileadau gweinyddol.

(b) Taliadau arbennig

	<i>Nifer yr achosion</i>	<i>Gwerth £000</i>
Cyfanswm	1	42

24. Trafodion â phartion cysylltiedig

Mae'r Comisiwn yn cynnal nifer o drafodion â Llywodraeth Cynulliad Cymru ac adrannau eraill y llywodraeth a chyrrff cyhoeddus, gan gynnwys Trysorlys Ei Mawrhydi. Yn ogystal â hyn, mae'n cynnal trafodion rheolaidd â Chynllun Pensiwn Aelodau'r Cynulliad, gweler nodyn 7. Yn ôl Rheolau Sefydlog Cynulliad Cenedlaethol Cymru mae'n ofynnol i'r Cynulliad, ar sail cynnig gan y Comisiwn, ethol Ymddiriedolwyr i Gynllun Pensiwn yr Aelodau.

Gall y Cynulliad roi cyfarwyddyd arbennig neu gyffredinol i'r Comisiwn at ddibenion, neu yng nghyswllt, arfer swyddogaethau Comisiwn y Cynulliad.

Nid oes unrhyw Gomisiynydd, uwch reolwr na pharti cysylltiedig arall wedi cynnal trafodion perthnasol â'r Comisiwn yn ystod y flwyddyn. I sicrhau tryloywder, cofnodir y ddau daliad a ganlyn:

- Talwyd 260.00 i Brifysgol Cymru, Bangor, i ad-dalu costau teithio. Yr Arglwydd Ellis Thomas AC yw Llywydd y Prifysgol.
- Talwyd £48.00 i Gymdeithas Gymuned Murchfield am logi neuadd. Mae Christopher Franks AC yn aelod o'r Gymdeithas hon.

Y Comisiwn sy'n pennu cyflogau a lwfansau holl Aelodau'r Cynulliad a'r holl ddeiliaid swyddi, ynghyd â chyflogau a pholisiau amodau staff y Comisiwn. Caiff y Comisiynwyr, fel Aelodau'r Cynulliad, gyflogi aelodau o'u teuluoedd i weithio fel staff cymorth; does dim cyfyngiadau o ran cyflogi aelodau o deuluoedd y Comisiynwyr neu'r uwch reolwyr i weithio i'r Comisiwn.

Mae Cofrestr o Fuddiannau Ariannol a Buddiannau Eraill Aelodau'r Cynulliad ar gael ar www.assemblywales.org a www.cynulliadcymru.org.